БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

47-дохи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 306 (13007) | 1969 оной декабриин 30, вторник | Сэн 2 мүнгэн

[Б]УРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО [С]ОВЕДЭЙ ЗУРГААДАХИ СЕССИ

[..]дэр, декабриин 29-дэ, Улаан-Үдэ хотодо Буряа[..]Р-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй [..]хи сесси болобо.

[..]вно Соведэй сессиие Буряадай АССР-эй Вер[..]оведэй Түрүүлэгшэ **Д. Ш. Фролов** нээбэ.

[..]н зүбшэн хэлсэлгэдэ иимэ асуудалнууд табиг[..]ал:

[19]70 ондо Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүг[..]үрэнэй түсэб тухай;

[Бу]ряадай АССР-эй 1970 оной гүрэнэй бюджет, [..]ой Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай;

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Указуудые [..] тухай;

[Бу]ряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [..]е һунгаха тухай.

[..]хи асуудалаар Буряадай АССР-эй Түсэблэлгын [..]н түрүүлэгшэ, депутат **В. Ф. Лысов** «1970 [Бу]ряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гү[..]үсэб тухай» элидхэл хэбэ.

[..]охи асуудалаар—«Буряадай АССР-эй 1970 [..]рэнэй бюджет, 1968 оной гүрэнэй бюджедэй [..]э тухай» Буряадай АССР-эй финансын ми[..]епутат **Ч. В. Ендоновой** элидхэл шагнагдаба.

[..]дай АССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын[..]й саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ, депу[..]. **Матвеев** тус комиссиин болоод һалбаринуу[..] үргэлжын комиссинуудай үмэнэһөө республи[..]70 оной Гүрэнэй бюджет тушаа нэмэлтэ элид[..]э.

[..]ин үзэмжэдэ табигдаһан нэгэдэхи, хоёрдохи [..]нуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ депутадууд: **А. С.** [..] (Пушкинска һунгуулиин округ), **В. П. Шаба**[..] (Байгалай һунгуулиин округ), **Д. М. Цыренов** [..]Байгалай округ), **Г. А. Еремин** (Улаан-Үдэ го[..] Южнэ округ), **З. И. Астрихинская** (Бага-Куна[..]гуулиин округ), **П. А. Афанасенко** (Горхоной[..] **Б. Д. Ангархаев** (Хэжэнгын округ), Хяагтын [..] ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ [..]й түрүүлэгшэ **П. Б. Бардонов**, республикын гэ[..] министр **С. С. Дмитриев**, Тунхэнэй аймагай [..]дай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Б. Д. Рыбдылов**, депутат **Д. Д. Данзанова** (Сэлэн-Дүүмын округ), Яруунын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ц-Д. Ж. Жалсанов**, депутадууд: **Л. Д. Мадыева** (Толтойн округ), **Л. В. Власов** (Загарайн округ), «Бурятцелинстрой» гэжэ трестын начальник **В. П. Убеев**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, депутат **Н. Б. Пивоваров** (Улаан-Үдэ городтохи Заводской һунгуулиин округ) гэгшэд хабаадаба.

Буряадай АССР-эй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ депутат **В. П. Лысов** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. Һүүлээрнь «1970 ондо Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай Хуули» депутадууд нэгэн дуугаар баталан абаа.

«Буряадай АССР-эй 1970 оной гүрэнэй бюджет тухай Хуули» сесси нэгэн дуугаар баталба.

«1968 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ баталһан тухай Хуули» нэгэн дуугаар абтаба.

Сессиин зүбшэн хэлсэхэ гурбадахи асуудалаар—Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай республикын Верховно Соведэй Президиумэй секретарь, депутат **К. Е. Масловай** элидхэл шагнагдаба. Районуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдөө ажахын управленинүүдые байгуулха тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай үндэһөөр, Буряадай АССР-эй үндэһэн Хуули—Конституциин 63-дахи статьяда хубилалта оруулха тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые, «Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Саг үргэлжын комиссинууд тухай Дүримдэ» нэмэлтэ оруулха тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые баталха тухай Хуулинуудые депутадууд нэгэн дуугаар баталан абаба.

Сессиин үзэмжэдэ табигдаһан дүрбэдэхи асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүдээр депутадууд **И. Р. Агафонов** (Тамирай һунгуулиин округ), **Ц. О. Цыбиков** (Шэнэ-Заганай округ) гэгшэдые һунгаха тухай сесси тогтоол гаргаба.

Энээгээр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи сесси үсэгэлдэр хүдэлмэреэ дүүргэһэн байна.

Хонишодой шадабари шалгаха хаһа

Хонин ажал — Буряад ороной хүдөө ажахын гол һалбари, урдаа барнха юумэниинь болоно. Тиимэһээ хонин һүрэгүүдээ олошоруулжа, һайн шанартай ноохо, тарган мяха ехээр үйлэдбэрилжэ байһан хүнүүд, колхоз, совхозууд гүрэн түрын ехэ удха шанартай хүдэлмэри бүтээжэ байна гээшэ.

Республика доторнай жэлһээ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлдэг, нооһо ехээр хайшалдаг хонишод олошоржо байна. Байгша ондо Зэдын аймагай гансахан «Коммунизм» колхоздо хонишодой арбаад бригада зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга түлжүүлһэн, бүхы колхозоороо 88 хурьга томо болгоһон. Энэ колхозой түрүү хонишон Сурун Жимбеевна Цыретарова Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездэ хабаадажа ерээд, аймаг доторoo ойн баярай жэлдэ—1970 ондо түл һайнаар абаха, нооһо ехээр гүрэндөө тушааха социалис мүрысөө үүсхэжэ байнхай. Өөрөө ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ. 3,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абаад байна.

Түл абалгаар Яруунын, Бэшүүрэй аймагуудай олонхи ажахынууд энэ жэл бүри амжалтатайгаар ажаллажа гараа. Мүнөө жэлдэ Яруунын аймагай ажахынууд зуун хонин бүриһөө 75 хурьга томо болгожо, республика доторoo эрхимлээ. Энэ аймагай Яруунын совхозой суута хонишон Цыдып Дылгыровнч Бадмаев һүүлэй хэдэн жэлэй туршада зуун хонин бүриһөө 110 гаран хурьга түлжүүлнэ.

Шадабаритай бэрхэ хонишод Зэдын, Сэлэнгын, Хоринн, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй болон бусад аймагуудта олон. Тэдэнэрэй дундаһаа Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Бутыд Гармажаповна Банзаракцаева, Хорин аймагай Анаагай совхозой ахалагша хонишон Ойдоп Тапхаевич Тагаров, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон, Социалис Ажалай Герой Гомбо-Сурун Гончиковна Цыремпилова гэгшэд ямаршье бэрхэшээлтэй сагта хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа, хонин бүриһөө хурьга томо болгожо, нооһо ехээр хайшалдаг дүршэлтэй.

Тиигэбэшье юрэнхы дээрээ республикын колхоз, совхозуудай хонишод бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэнэгүй, түл түрэсэ һанаһанда хүрэхөөр абтанагүй, хурьгад олоороо үхэл гарзада оруулагдана. Мүнөө жэл республикын колхоз, совхозууд зуун хонин бүриһөө оройдоо 69 хурьга томо болгоо. Хонёор олон Сэлэнгын, Хяагтын, Баргажанай аймагуудай ажахынууд зуун хонин бүриһөө милл 64—65 хурьга түлжүүлһэн байха юм.

Яахаа гэхэ иимэ байдал тохёолдоноб гэхэдэ, хонин ажалда шадабари, харюусалга багатай хүнүүд үшөөл олон дайралдана. Тэдэнэр хонидоо зундаа, намартаа мууса бэлшээжэ, һайса тарғалуулдаггүй, түл абалгадаа хайша хэрэгээр хандадаг байха юм.

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоздо, Хорин аймагай Анаагай совхоздо, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хонидоо хэдэн үдэр хооһоор хаагаад, архидажа ябаһан хонишод үзэгдөө. Мүн олохон хонишод шадабари багатай дээрэһээ һүрэгөө зүбөөр бэлшээжэ, эдеэлүүлжэ, түл түрэсэеэ һайнаар абажа бирадаггүй. Энэ ушарта колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд хонишодой дунда һуралсал эмхидхэхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдоногүй. Иимэл шалтагаан дээрэһээ байгша ондо абтаһан хурьгадай аяар 10 процентнь үхэл гарзада оруулагдаһан байна.

Үнгэржэ байгаа жэлэйнгээ ядуу эндүүе дабтангүйгөөр, 1970 ондо — ойн баярай жэлдэ түл һайнаар абаха гээшэ хонишон бүхэнэй, колхоз, совхоз бүхэнэй дайшалхы зорилго болоно. Тиин энэ декабрь һарада шалгалта хэжэ үзэхэдэ, хонидой түл абалгада олохон хонишод, ажахынууд бэлэн бэшэ гэжэ элишэлэгдээ. Олон газарта эхэ хонидой тамир һула, түл абаха байра хүсэд бэлэн болгогдоогүй, хонишодой бригаданууд хурьгашадаар хүсэлдүүлэгдээгүй гэжэ мэдэгдээ. Илангаяа ехэ дутагдалнууд Хорин, Хэжэнгын, Мухар Шэбэрэй, Сэлэнгын аймагуудай ажахынуудта ушарһан байха юм. Аймагуудай партийна, советскэ органууд шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхаха хэмжээ абаха, эхэ хонидой бүхы отарануудые түл абалгада саг соонь бэлэн болгохо уялгатай.

Республикын колхоз, совхозуудта хонидой олоороо хурьгалха саг тулажа ерэнхэй. Олон отарануудта түрүүшын хурьгад абтаад байна ха юм. Тиимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эхэ хонидой отара бүхэнииe өөһэдынгөө үдэр бүриин хиналтада абажа тэндэ ушарһан бэрхэшээлнүүдые дабан гарахадань хонишодтоо бодото туһаламжа хүргэхэ зэргэтэй.

Эгээл энэ үедэ Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой хонишод ерэхэ жэлдэ бүхыдөө зуун хонин бүриһөө адагынь 90 хурьга абажа томо болгохо, эхэһээнь һалгаатар тэдэнээ 20—22 килограммда хүргэхэ, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга абаад, республикынгаа совхоз, колхозуудые, бүхы хонишодые социалис мүрысөөндэ урялба. Эдэнэрэй үүсхэлые КПСС-эй обком республикын Министрнүүдэй Совет дэмжэһэн байна.

Шэнэ жэлдэ түл һайнаар абажа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе ажалай бэлэгээр угтаха гээшэ хонишон бүхэнэй колхоз, совхозуудай эгээн шухала зорилго болоно. Тиимэ тула энээндэ һайнаар бэлдэжэ, түл абалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэхэ эрилтэ табигдана. Илангаяа эхэ хонидоо үбэлдөөшье оролдосотойгоор бэлшээхэ, үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, хонидой тамир муудуулхагүй гэжэ түрүү хонишод үнихэнэй оролдожо байнхай. Тэдэнэрһээ жэшээ абамаар.

Тэжээлэй дутамаг сагта хони, хурьгадай байра һайса дулаалха хобоо хобтонуудые хүсэд хүрэхөөр бэлдэхэ, түл абалгын үедэ хэрэглэгдэхэ тэжээлээ газаагаа оруулха гэхэ мэтэ хүдэлмэрине дары түргөөр дүүргэхэ шухала. Түрүү хонишодой дүршэлөөр нялха хурьга тодожо абаха, тэдэниие түрүүшын хэдэн үдэртэ эхэтэйнь суг байлгаха дулаан таһалга заабол хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ. Теэд олон газарта тиимэ дулаан таһалгануудые бэлдээгүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхын, хонишодой зоболгүй ажаллахын тула хаамаг хаамжанууд хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэхэ, отара бүхэндэ элдэб хэмжээнэй зуугаад хаамаг хаалгануудые бэлдэгдэхэ болоно.

Түл абалгын үедэ бүхы хонишод оролдосотойгоор, эбтэй эетэй гээр ажаллаха уялгатай. Тиигээл һаа, амжалта туйлагдаха байна. Хонишодой шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг хадань, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эхэ хонидой отарануудта эгээл ажалша бэрхэ хүнүүдые табижа, залхуу зайран хүнүүдые эндэһээ холодуулха саг ерээ. Эхэ хонидой отарануудта коммунистнууд болон комсомолшуудые олоор эльгээхэ шухала.

Үдэр һүнигүй ажаллажа байһан хонишодые халуун анхаралаар хүреэлжэ, тэдэндэ һаадгүйгөөр ажаллаха арга олгохо гээшэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг мүн. Худалдаа наймаанай, соёлой, медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд холын отарануудта байһан хонишодто хүрэжэ, даб дээрэ хэрэглэдэг юумээр хангаха, али бүхы туһаламжа хүргэхэ үүргэтэй.

НҮХЭД ХОНИШОД! Таанадай хаба шадалаа, мэргэжэл шадабаряа харуулха саг—түл абалга тулажа ерэбэ. Хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлхэ, һайн шанартай нооһо абаха гээшэ хонишон бүхэнэй нангин хэрэг мүн. Хэжэнгын хонишодой үүсхэлые хаа хаанагүй үргэнөөр дэмжэе!

РЕСПУБЛИКЫН ЗАСАГАЙ ДЭЭДЭ ЗУРГААНУУДТА

[..]абриин 28-да Буряадай [..]й Верховно Соведэй Пре[..]эй заседани боложо, зар[..] байһан Верховно Сове[..]жээтэ 6-дахи сессиин зүб[..]асуудалнууд харагдаба. [1.] 1970 ондо республикын [..] ажахые хүгжөөхэ түсэб [..] 2. 1970 оной республи[..]үрэнэй бюджет, 1968 оной [..]эй дүүргэлтэ тухай; 3. Бу[..] АССР-эй Верховно Соведэй [..]иумэй Указуудые баталха [..] 4. Аймагуудай хүдөө ажа[..]правленинүүдэй бии болгог[..] байһанай дашарамда, [..]тушаа зохихо хубилалта [..]ай АССР-эй Конституцида [..]а Хуулиин проект тухай; [Бу]ряадай АССР-эй Верховно [..]й саг үргэлжын комиссинууд тухай Дүримдэ» нэмэлтэ оруулха тушаа Хуулиин проект тухай — иимэ асуудалнуудые сессиин үзэмжэдэ дурадхаха гэжэ Президиум тогтоогоо.

Президиумэй тус заседани дээрэ Улаан-Үдэ городой Советскэ районой, Хяагтын аймагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй залуушуулые эмхидхэн хүмүүжүүлхэ талаар ябуулдаг ажал хэрэг тухайнь тоосоон шагнагдаад, зохихо тогтоол баталан абтаа.

Мүн Бабушкин городой ажалшадай В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтын ябаса тухай горсоведэй гүйсэдкомой тоосоос Президиумэй гэшүүд мүн зүбшэн хэлсээд, тодорхой тогтоол абаа.

1970 ОНОЙ ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИДЭ ТРАКТОР, МАШИНАНУУДАА БОЛЗОРһОО УРИД һАЙН ШАНАРТАЙГААР БЭЛДЭЖЭ, ТАРЯАЛАН, САБШАЛАН ДЭЭРЭ НАГ ШЭБХЭ ЕХЭЭР ЗӨӨЖЭ, һАЙН ҮРЭһЭ ХЭРЭГЛЭЖЭ, ҮНДЭР БАЯН УРГАСА ТУЙЛАХА ГЭһЭН МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ «ИСКРА» КОЛХОЗОЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ҮҮСХЭЛ ХАА ХААНАГҮЙ ДЭМЖЭЕЛ.

[М]ЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ [Г]ОМДОЛ

[..]идаа шарга, үбэлдөө тэргэ[..]» гэһэн оньһон үгые ме[ханиза]торнууд лэ бодото байдал [..]бэелүүлхэ уялгатай. Тиимэл [..]э колхоз, совхозуудай [..], машинануудые заһаба[..] газарта үдэр һүнигүй тү[..]анхинаан зэдэлжэ, ошото[..]шуудай улагад улагад гэжэ [..]ь түлэгтөө.

[Сэл]энгын аймагай Загастайн [..]й МТМ соо механизатор[..]олоороо ажаллана. Намарһаа [..] эдэнэр 10 трактор, 8 плуг [..]рилжа бэлэн болгоод газаа [..]ай. Дүй дүршэлтэй механи[..]ууд В. Абзаев, Ч. Донду[..] Педранов, Т. Пинтаев, [..]Хасаранов гэгшэд үдэрэйн [даа]бари 120 процент дүүр[..] залуу нүхэдтөө жэшээ ха[..] ажаллажа, бригада соогоо [..]нэ.

[Меха]нористнуудай бригадир [..] Далаев нигэжэ хөөрэнэ: [М]анай механизаторнууд булта [..]р ажаллана. Техникээ түр[..] заһабарилха, тарилгада бэ[..]болгохо бултанаймнай хүсэл [..] даа. Теэд «Сельхозтехни[..]нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд [..]эй частьнуудые саг соонь асаржа үгэнэгүй. Угайдхадаа зэр зэмсэг дуталдана.

Үнэхөөрөөшье булта механизаторнууд гомдолтой. Зарим үдэртэ улаан булан соогоо һуужа сагаа үнгэргэдэг. Юундэб гэхэдэ, элдэб шүрэбүүдһээ эхилээд, жэжэ оньһон хэрэгсэлнүүд дуталдадаг.

Гар, хүлөө шулга татаһан механизаторнууд тоһон болошоһон бүдэй өөдэһөөр шархаяа уядаг. Хэншье туһалдаггүй. Газетэ, журналшьегүй. Орон доторой болон гадаадын шэнэ һонинуудые хөөрэжэ үгэхэ хүншье срэдэгтүй байна. Кинопередвижкын хэзээ ерэһэниинь мартагдаа.

Энээнһээ гадна, МТМ соо хүдэлхэдэ угаа хүндэ. Нэгэ мотоорой хүдэлхэдэ, хахажа унама утаан тунашадаг. Вентиляци хэр үнинһөө табиха байһан аад, мүнөөшье болотор үгы.

Механизаторнуудта комбинезон, бээлэй үгтэнэгүй. Булта өөһэдынгөө хубсаһаар ажалладаг.

МТМ соо галай аюулһаа хамгаалха командашьегүй, хүрзэ, хүнэг, гохошьегүй. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша инженер эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые усадхажа, ерэхэ жэлэй ургасада һанаатаа зобожо, хабарай тарилгада һайнаар бэлдэхэ уялгатай.

Б. СЫРЕНОВ.

10 ХОНОГООР УРИДШАЛАН

[..]Республикымнай модошод алдарта ойн хүндэлэлдэ ажалай бэ[..]бариха гэжэ шиидээд, ажалдаа амжалта туйлан хүдэлнэ. Бага [ко]мплексно бригада, модо бэлэдхэлэй мастерска участок, пункт[..]ай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ.

[Э]нэ мүрысөөндэ али нэгэ бригада, участогай түрүүлжэ гара[..]й хамта, нүгөөдэ коллектив ажалайнгаа эршэ шангадхан. тү[..]рүүлые ахин гараха гэжэ оролдодог. Мүрысөөнэй ёһо гурим [..] ха юм.

[..]Итанцын леспромхозой модошод абаһан уялгаяа бодото дээ[..] бэелүүлжэ, түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэбые бол[..]оонь 10 хоногоор уридшалан дүүргэһэн тухайгаа һаяхан элид[..]. Тус коллектив «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай [..]аһаа эгээл түрүүлэн түсэбөө дүүргээ.

[..]элэй гаратар гүсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр модо бэ[..]эжэ, эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээхэ гэжэ тэдэ[..] шиидээ. Иркилигэй модо бэлэдхэлэй пунктын коллектив ажа[..] вахтада жагсаад, үдэр бүхэндэ эршэмтэй шангаар ажаллана. [..]нэр бүри ноябрь соо дүрбэн жэлэй даабари дүүргээд, лес[..]хоз соогоо түрүүлжэ ябаа.

[..]Петр, Иван Вшивковтэнэй, Семен Пантелеевэй даадаг бага [ко]мплексно бригаданууд табан жэлэй даабариие холо уридшалан [..]ргэһэн байна.

[..]В. И. Ленинэй ойн баярай шанда хүртэхын түлөө мүрысөөнэй [..]нэ улам шангадаһаар.

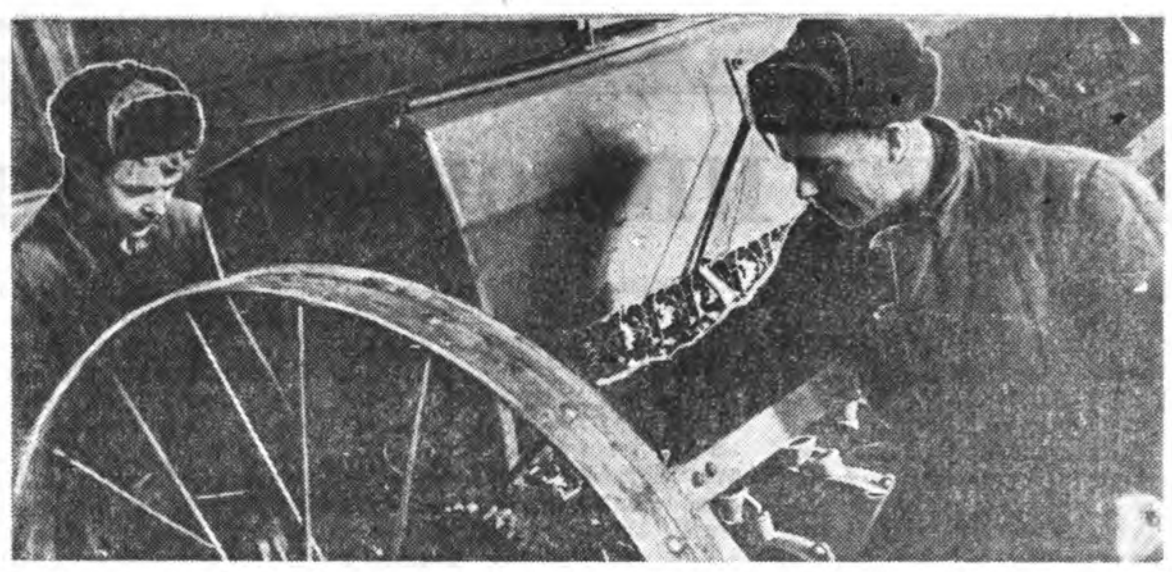
Н. ТЮРНЕВ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой таряашад болон механизаторнууд ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада мүнөөнһөө эхилжэ һайнаар бэлдэжэ байнхай. Эндэхид трактор болон бусад хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хүдэлмэри эмхитэй һайнаар үнгэргэнэ. Эдэнэр хүршэ «Искра» колхозой механизаторнуудай үүсхэлые халуунаар дэмжээд, тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэриие саг болзортонь һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө оролдоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Колхозой слесарь М. К. Ревенский. 2. В. Е. Ревенский, Л. Иванов гэгшэд ажал дээрээ.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Сошордомо дохёо

ХОНИШОДОЙ НЭРЭ ГУТААНА

Малаа һайнаар харууһалха, гарзагүйгөөр ондо оруулха, үбһэ тэжээлээ арьбалха гэжэ малшадай хаа хаанагүй оролдожо байһаниинь мэдээжэ. Тиин зарим нэгэн ажахынуудта малшадай ажалдаа хайхарамжагүйгөөр хандажа, хойрог ябадал гаргадагынь гэмшэлтэй.

Хорин аймагай Анаагай совхозой Хүсөөтэдэ үбэлжэжэ байһан хонид һүүлэй үедэ үхэжэ захалаа. Гансахан декабриин 12—13 үдэрнүүдтэ 10 түлгэ хонин үхөө. Хониной байрын хажууда үбһэншье, зелёнкошье, һолоомоншье, холимол тэжээлшье бии. Теэд хонид тураажа үхэнэ бшуу. Ушар шалтагааниинь юуб гэхэдэ, эндэхи хонишод 2—3 хоногой туршада һүрэгөө байрадань хооһоор хаагаад үгы болошодог байһаниинь элирээ. Иимэ ушар ноябриин 17—18, декабриин 3, 12—13 үдэрнүүдтэ үзэгдөө. Ахалагша хонишон В. А. Подобышин зээрдэ мориёо шаргада хүллөөд, архиин үнэрөөр анхилжа, Онинoборск, Зүүн-Хуурай тосхонууд соогуур нишэ тиишээ гүйлгэдэг. Зарим үдэр шал һогтуу, хүхэ мяхан болошоод гэртээ хэбтэдэг байха юм.

Декабриин зургаанда ахалагша хонишоной һамган хахад литр спирт асаржа архидаһан байна. Тэрэ үдэр бултадаа һогтоод, өөһэд хоорондоо наншалдажа ороо. Ахалагша хонишон хүндэ нюдаргада хүртэжэ, хэдэн үдэр ажалдаа гараагүй.

Хонидоо бэлшээхын, эдеэлүүлхын оронд тэрэ хубшэ тайга руу агнажа ябашадаг заншалтай. Һаяхан хэдэн хэрмэ, шандага алажа, арһыень һамгандаа барюулаа.

Ахалагша хонишонойнгоо агнажа ябашахада, гансаараа үлэһэн А. Андреев 6 хони үгы болгожо, арьяатанай аманда оруулаа. Хожомоо хонидой тоо тоололгон болоходо, үмсын хонидые суглуулжа, отараяа бүрин болгожо, тоо бүридхэлшэдые һэшэлтүйгөөр мэхэлжэрхёо һэн.

Архинша, мэхэшэ эдэ хонишодто хуулиин шанга хэмжээ абахаар болоо.

Д. ДАГБАЕВ.

АЖАЛША ХҮНҮҮД

«Залхуугай газаа зомгоол байхагүй» гэжэ арад зон дэмы хэлсээгүй. Тиимэһээ хүниие хэһэн ажалаарнь, байра байдалаарнь сэгнэжэ болохо байна.

Ехэ-Бордошын хонишодто ерэхэдээ, байра байдалыень хаража бидэнэр сэдьхэлээ ханаа бэлэйбди. Тэндэ ерэһээр тус отарын байра байдалай газаа талые харахадаа, эндэ ажалша бэрхэ хүнүүдэй хүдэлдэгые мэдэжэ абабабди. Отарын газаахи гуримтай. Түлеэ залһаниинышье нэгэ жэгдээр сомогдонхой. Газаань ариг сэбэр. Хорёо соохи үбһэ тэжээлынь баһал гуримтайгаар, нарин нягтаар суглуулагдажа, һалхинда хиидэхэгүйн тула модо шулуугаар дарагданхай. Хорёо хашаануудынь һайнаар баригданхай.

Энэмнай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон И. И. Яньковой отара гээшэ. Эндэ булта ажалша бэрхэ хүнүүд сугларанхай. Хонишон Дулма Базаровна Аюшеева энэ отарада хүдэлһөөр арбаад жэл болоно байна. Хонишодой энэ хугасаада туйлаһан амжалтань ехэ. Тэдэнэр һүүлэй 4—5 жэл соо таһалгаряагүй 100 эхэ хонин бүриһөө зуунһаа олон хурьга түлжүүлнэ. Эндэ хонишон Дулма Аюшеевагай хубита ехэ. Иигэжэ хонишон эхэнэр эрхим ажалаараа айл, аймаг соогоо суурхажа, арад олондоо хүндэтэй болонхой. Дулма Базаровна хэды дахин аймагай, сомсоведэй депутадаар һунгагданхай, олон тоото Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Мүнөө жэлдэ эндэхи хонишод урдахи жэлнүүдэйхиһээ дутуугүй һайнаар хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэр зундаа, намартаа хонидоо һайнаар адуулжа, нилээд тарғалуулаа. Тиихэдэ отарынхид хонидойнгоо эдихэ үбһэ тэжээл бэлдэһэн. Иигэһээр энэ отара дээрэ хурьгад абтажа захалхань. Хонишод энэ харюусалгатай хэрэгтээ һайнаар бэлдэдэ.

Бидэ Дулма Базаровнатай байра байдал, бригада, ажахы тухайнь үни удаан хөөрэлдэбэбди.

—Байдалнай урданайхидаа орходоо танигдахаар бэшэ. Хэды һайнаар, үнэр баянаар ажаһууна гээшэбди. Энээн тушаа Колхознигуудай гурбадахи съезд дээрэ яһала хэлэгдээ. Манайшье Михайловкын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз абажа харая. Юугээрээ дутуу байнабибди? Яһала һайн. Хайшаашье яба—машина-оньһон. Иимэ үе сагта хүдэлхэдэшье урматай,—гэжэ хонишон эхэнэр хөөрэбэ.

Ехэ-Бордошын хонишод В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулжа, хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхээр шиидэнхэй. Тэдэнэр энэ уялгаяа амжалтатай бэелүүлхэл байха. Юуб гэхэдэ, ажалша хүнүүд дэмы талаар үгэ алдадаггүй бшуу.

С. БУДАЕВ.

Захаамин.

СОВХОЗ СООГОО ТҮРҮҮЛНЭ

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойдо зорюулан ажалай вахтада жагсаһан Бэшүүрэй совхозой II отделениин фермын һаалишад арба нэгэ һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1764 литр һү һаажа, совхоз соогоо эрхимлээд, дамжуулгын Улаан туг ба мүнгэн шанда хүртэбэ.

Дүй дүршэлтэй һаалишад Е. Луговская үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1996, И. Афанасьева—1994, М. Слепнева 1927 литр һү һаажа, ехэхэн амжалта туйлаба.

Тус фермын һаалишад Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой болон Яруунын совхозой һаалишадай үүсхэл халуунаар дэмжэбэд.

Үбэлэй һаранuудта ехэ һү һаахын түлөө эндэхи һаалишад социалис мүрысөөндэ шармайн оробод.

И. ТКАЧЕВ.

СААШАНХИ ЗОРИЛГОНУУДАА ЗҮБШЭНЭ

Колхознигуудай бүхэсоюзна III съездын дүнгүүд hайшаагдана

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Ороноймнай ниислэл — Москвада болоhон Колхознигуудай III съездын дүнгүүд КПСС-эй райкомэй ээлжээтэ пленум дээрэ зүбшэгдэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр П. М. Павлов элидхэл хэжэ, Колхознигуудай III съездээр баталагдаhан колхозой Жэшээтэ Уставай колхозно байгуулалтын саашадаа хүгжэхэ хэрэгтэнь угаа ехэ удха шанартай байhаниинь онсолон тэмдэглэбэ.

Пленум дээрэ Дээдэ-Тайлсын совхозой гурбадахи отделениие эрхилэгшэ А. Я. Шубин, Үдын совхозой отделениие эрхилэгшэ Б. Б. Дамбажапов, Анаагай, «Георгиевский» совхозуудай парткомой секретарьнар Р. Ж. Шангинов, Б. Б. Цырендоржиев болон бусад үгэ хэлэбэ. Районно партийна организациин бэелүүлхэ тодорхой зорилгонууд пленум дээрэ хараалагдаба.

Ж. БАДМАЕВ
аймагай газетын редакторай орлогшо.

* * *

СЭЛЭНГЭ. КПСС-эй райкомой пленум боложо, «Колхознигуудай III съездын дүнгүүд ба районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэhэн асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр В. С. Раднаев элидхэл хэбэ.

Эндэ Колхознигуудай III съездын делегат, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан П. Б. Жалсанова үгэ хэлэжэ, 1970 ондо үнеэн бүриhөө 4200 килограмм hү hаахаб гэhэн социалис уялга абаад, аймагайнгаа бүхы hаалишадые мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадахые уряалhан байна. Гадна пленум дээрэ тус колхозой түрүүлэгшын орлогшо Ц. Ц. Галсанов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. А. Бамбаров, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. И. Чимитцыренов, Химнын совхозой директор С. Б. Цыбенов, үйлэдбэриин управлениин главна агроном А. А. Тайнов болон бусад үгэ хэлээ. Пленумэй хүдэлмэридэ арадай хиналтын областной комитедэй түрүүлэгшэ Б. С. Семенов хабаадажа, аймагай ажахынууд болон партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

С. РИНЧИНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

* * *

БЭШҮҮР. Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан hаяхан боложо, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Н. Санжиевай элидхэл зүбшэгдэбэ. Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд Колхознигуудай III съездын баталhан тогтоолые бүримүhэн hайшаагаад, саашадаа бэелүүлхэ тодорхой зорилгонууд тухайгаа хэлеэбэ.

Суглаан дээрэ «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Б. Юмсунов Колхознигуудай III съездын делегат боложо, съездэ хабаадаhан тухайгаа, мүнөө колхозойнгоо ямар зорилгонуудые бэелүүлжэ байhан тушаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Удаань Бэшүүрэй совхозой отделениие эрхилэгшэ Н. Ф. Афанасьев, Болонгуудай совхозой директор Д. Ц. Цыренжапов, Хёлгын совхозой парткомой секретарь М. Дульянинов, аймагай прокурор, Б. Б. Баторов, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор Ф. Е. Ефимов, «Рассвет» колхозой парткомой секретарь А. А. Ткачева болон бусад үгэ хэлээ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан Колхознигуудай III съездын дүнгүүдые hайшааhан тогтоол батадан абаад, аймагай партийна организацинуудай, колхоз, совхозуудай бэелүүлхэ тодорхой зорилгонуудые хараалба. Суглаанай хүдэлмэридэ БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай Түрүүлэгшэ нүхэр А. У. Хахалов хабаадаа.

Г. ГРОМОВ,
аймагай газетын редактор.

АППАРАДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ hАЙЖАРУУЛХА

Министерство, управлени болон албан зургаануудай аппарадай хүдэлмэриие нарижуулан hайжаруулхын тула партийна эхин организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал КПСС-эй Советскэ райкомой (Улаан-Үдэ хото) ээлжээтэ пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Тус асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Ченкиров элидхэл хээ. Энэ хэрэгэй мүнөө үедэ ямар байдалтай байhан тушаа, республиканска хүтэлбэрилхы дээдэ зургаануудай аппарадай партийна эхин организацинуудай энэ талаар саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа дэлгэрэнгыгээр элидхэлшэ тогтоhон байна. Хэрбээ финансын, дотоодын хэрэгүүдэй болон бусад хэдэн министерство, управленинүүдэй партийна эхин организацинуудай аппарадай хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулха зорилгоор горитой оролдолго гаргадаг hаань, харин бусад зарим партийна организацинууд hанаhанда хүрэжэ хүдэлнэгүй гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ республикын дотоодын хэрэгүүдэй министерствын парткомой секретарь нүхэр Петров, финансын министерствын парторганизациин секретарь нүхэр Вязинский, Кировэй нэрэмжэтэ заводой директор нүхэр Шангинов болон бусад хамта арбан хүн үгэ хэлэhэн байна.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой түрүү хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Владимир Ананьевич Баровский. Энэ нүхэр байгша онойнгоо түсэбые болзоhоонь hара урид дүүргэhэн байна. Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

КОММУНИСТ тухай хөөрөөн

ЭДЭБХИТЭДЭЙ БРИГАДИР, БЭЛИГТЭЙ УРАЛАГША

Цех соо хэдэн томо прессүүдэй таhалгаряагүй нэержэ байхада, хүнэй дуугаралсахань дуулдахааршье бэшэ. Участогай технолог Евгений Иннокентьевич Перфильев ехэл сүлөөгүй хэбэртэй, ажалшадайнгаа хажууда ошоод юушьеб хөөрэлдэнэ. Тэрэ парторг байhан тула цехэйнгээ коммунистнуудта шухала даалгабаринуудые үгэхэ бодолготой байгаа hэн.

— Филипп Меркулович, прессүүдээ hайса шалгажа байгты. Эдэ үдэрнүүдтэ ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэе. Түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй hаамнай, манай хүзүүн дээрэ хамаг юумэн тудаха бшуу. Бидэ коммунистнууд харюусаха ёhотойбди,—гээд Евгений Иннокентьевич хүдэр томо бэетэй хүнэй хажууда ошоод хандаба.

Филипп Меркулович Овчинников арбан таба наhатайдаа энэ заводой ажалшан болоhон, гушаад жэлдэ хүдэлжэ байна. Юрын ажалшан байhанаа слесарь болоо, мүнөө бригадираар хүдэлнэ. Үнинэй коммунист, заводойнгоо партийна бюрогой гэшүүн.

Танилсахадамнай, Филипп Меркулович ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Энээн тушаа цехэй парторг олон юумэ хөөрөө hэн. Нэгэтэ партийна суглаан дээрэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тухай асуудалай зүбшэгдэжэ байхада, олон дутуу дунданууд элирhэн. Механическа прессэ ажалладаг зарим хүнүүдэй хүдэлмэридөө муугаар хандадаг тухай хэлсэгдэhэн байба. Тиигээд участогай нэгэ халаанай ажалые шалгажа байха гэhэн даалгабари коммунист Овчинниковта үгтэжэ, ажалынь hайнаар эмхидхэгдэдэг болоhон байгаа.

— Ажалай бүтээсэ гээшэ гансахан техникын хүсөөр бэшэ, харин хүнэй оролдолгоор түйлагдадаг ха юм. Орёо онhон техникые дүүрэн хүсэндэнь ашаглаха хэрэгтэй,—гэжэ нүхэр Овчинников хөөрөөд, иимэ баримта дурдана. Зарим ажалшад хүдэлмэридөө гээгдэжэ ерэдэг. Таба-арбан минутаhаа байха нэгэ минута хожомдоhон хүн пресс дээрэ 50—60 штамп бэлэдхэхэ байгаад, хайран сагаа алдана бшуу. Коммунистын ажалшадтаа иигэжэ хододоо ойлгуулжа байхадань, хүн бүхэн хүдэлмэридөө үнэн сэдьхэлээ табина, hайнаар ажаллахые оролдоно ха юм.

Энэ үдэр слесарьнүүдэй бригадир нүхэр Овчинников өөрынгөө уялгата ажалые дүүргэжэ байгаад, хэдэн хүнүүдтэй баhал хөөрэлдэжэ, hайн ажалшадаа урмашуулжа байгаа hэн. Филипп Меркулович багашагхан механическа прессэ хүдэлдэг залуу басаган Житухинагай дэргэдэ ошоод, хэбтэ сохигдоhон нимгэн түмэрыень гартаа абажа, наринаар шэртэнэ.

— Ямаршье зааза байхагүй даа. Бэрхэл байнаш,—гээд тэрээндээ зориг оруулна. Юумэ бүхэндэ хангалтайгаар хандажа, хүнэй хэжэ байhан ажалда өөрынгөө сэдьхэлые табилсажа байхадань, сугтаа хүдэлдэг нүхэдыньшье энэ коммунистые хүндэлнэ бшуу. Теэд партиин гэшүүн гээшэмнай өөрынгөө тала хараад ябадаг хүн бэшэ ха юм. Эдэбхитэй коммунистын байhан участогта ажал хүдэлмэри хэзээдэшье урагшатай ябадаг. Филипп Меркулович гансахан партийна эхин организациингаа даалгабариие hайнаар дүүргэнэ бэшэ, мүн заводойнгоо партийна организацида горитой туhалдаг.

— Заводойнгоо партийна бюрогой гэшүүн hэн тулада бүхы цехүүдэй партийна эхин организацинуудай суглаагаа ямараар үнгэргэжэ байдагыень шалгажа байха уялгатай хүмби,—гэжэ коммунист Овчинников хөөрэнэ. Энэ жэлдэ заводойнгоо партийна организациин даалгабаряар хэдэн цехүүдээр ябажа, партийна эхин организацинуудай суглаагаа бэлдэлгэдэнь туhалалсаhан байна.

Өөрынгөө бригадые хүтэлжэ байхадаа, ажалай бүтээсые яажа дээшэлүүлхэб гэжэ ходоо шэбшэжэ, hайн hайн дурадхалнуудые оруулжа байдаг. Байгша ондо электромеханическа цехэй коллектив АОЗ-315, АОЗ-355 тухэлэй шэнэ электродвигательнүүдые бүтээдэг болоhон байгаа. Тиигээд механическа прессүүдтэ орёо нарин штампанууд хэрэгтэй болоно, энээн тушаа нүхэр Овчинников, участогайнгаа мастер Ф. Г. Боянскитай хамта олон дурадхал оруулаа. Үнгэрэгшэ Октябрь hара соо электродвигательнүүдэй газаа талые хушадаг нимгэн түмэрэй конструкциие хубилгажа заhаад, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэн. Тэрэнэй ашаар жэлэй туршада 600 шахуу түхэригэй алмалта хэгдэhэн байна. Сентябрь hарада цехэйнгээ ахалагша технолог нүхэр Нанзановтай сугтаа штампнуудые бэлдэлгэдэ шэнэ арга хэрэглэжэ, 552 түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхал оруулhан. Бүхы дээрээ энэ жэлдэ коммунист Овчинниковай хабаадалгатайгаар уралан нарижуулгын арбан дурадхал оруулагдажа, үйлэдбэридэнь нэбтэрүүлэгдээд, тэдэнэй ашаар 3400 гаран түхэриг гүрэнэй мүнгэ зөөри алмагдаhан байна.

Энээнэй урда жэлнүүдтэшье слесарьнүүдэй бригадир нүхэр Овчинников жэлдээ арбаад дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлдэг байба. Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнгаа түлөө республикын габьяата уралагша гэhэн алдартай болоод, ВОИР-ай областной Соведэй гэшүүнээр hунгагдаhан байха юм.

Тус заводой үйлэдбэреэ шэнэ гуримаар түсэблэдэг, хүдэлмэридөө НОТ үргэнөөр хэрэглэдэг болоно байхадань, уралан нарижуулагшад ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэй ухаан бодолоо гүйлгэжэ, hайн аргануудые дурадхаhанайнь ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлнэ. Энэ хэрэгтэ Филипп Меркуловичай аша габьяа ехэ гэхэдэ алдуу болохогүй. Гадна, hүүлэй жэлнүүдтэ тэрэнэй дүй дүршэлдөө hургаhаншье ажалшад олон. Энээн тушаа нэгэ иимэ жэшээ баримталаябди. Нёдондо залуу хүбүүн Сергей Куклин ар[...] hаа табигдаад, бригададань сл[...] реэр хүдэлхөө ороhон бай[...] Энэ комсомол хүбүүниие нү[...] Оленников хажуудаа туhалагш[...] байлгажа, хамаг хэхэ ажалы[...] заажа үгэhэн, мэргэжэлдээ hу[...] hан байха юм. Мүнөө Се[...] аминдаа хүдэлдэг болоно. Бри[...] дынгаа эгээл бэрхэшүүлэй н[...] болонхой. Коммунис ажалай у[...] нигай нэрэ солодо хүртөө. [...] энэ бригадада Михаил Васил[...] Мирон Ведерников хоёр үних[...] хүдэлнэ. Тэдэнэр баhал ажа[...] ударнигууд. Совет засагай 50[...] лэй ойн нэрэмжэтэ бригад[...] эдэбхитэдэй гэшүүдынь юм. [...] липп Меркуловичай хүдэл[...] бригада энэ хүндэтэ нэрэ зэр[...] урзанда хүртэhэн, өөрөө Хүн[...] лэй тэмдэг орденоор шагнагда[...] байгаа бшуу.

Электромеханическа цех ха[...] Улаан-Үдымнай «Электромаши[...] заводой томохон hалбаринь бо[...] но. Эндэ бүтээн гаргагда[...] электродвигательнүүд оронойм[...] томо предприятинуудта—фаб[...] ка, заводуудта абаашагдаха[...] гадна, хилын саана эльгээгд[...] Тус цехэй таhагай начальни[...] орлогшо нүхэр Фурошевтай [...] рэлдэхэдэмнай:

— Продукцимнай социа[...] оронуудта—ГДР, Польшо, Че[...] словаки, Болгарида, мүн Тур[...] Финляндида эльгээгдэжэ бай[...] —гэжэ хэлэнэ hэн. Нёдондо 1[...] электродвигатель эдэ гүрэнүү[...] худалдагдаа. Мүнөө жэлдэ ха[...] 161 электродвигатель хилын с[...] нахи оронуудта эльгээгдэжэ, за[...] лынь ноябрь hарын эхиндэ [...] дүүргэгдэhэн байна.

В. И. Ленинэй 100 жэлэй [...] дарта ойе угтуулан социалис [...] рысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсо[...] цехэй коллектив товарна прод[...] ци үйлэдбэрилхэ түсэбөө үлүү[...] дүүргээд, түсэбhөө гадуур а[...] гаран двигатель бүтээгээд, [...] гара мянган түхэригэй сэ[...] олзо заводтоо оруулаад бай[...]

Т. ГАРМАЕВ.

ЕХЭ АЖАЛ ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Модо бэлэдхэдэг предприятинууд шэнэ техникэ, механизмуудаар улам хангагдажа, үйлэдбэринь оньhожоруулагдажа байна. Тиихэтэй хамта шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэжэ, түрүү онол арга хэрэглэгдэнэ. Клюевскэ туршалгын-жэшээтэ леспромхоз баригдаа, оньhожоруулмал доодо склад Хандагатайн леспромхоздо хүдэлжэ эхилээ. Республикымнай шухала hалбаринуудай нэгэн—модо бэлэдхэхэ, болбосоруулха промышленностьда шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэхэ ажал үргэлжэлүүлэгдэhээр.

...Хориин леспромхозой доодо склад. Хүнүүд хүлгөөтэй, сүлөөгүйнүүд. Складай начальник А. К. Зыков хүдэлмэришэдтөө тобшохон заабари үгөөдхинэ. Тэрэ үдэр хүдэлжэ байгаа Николай Семенович Афанасьевай халаанайхид hүүлшын бэлэдхэл, hүүлшын шалгалта дүүргэжэ байба. Н. С. Афанасьев пультын дэргэдэ зогсонхой. Урдань олон кнопко аржылдан харагдана. Тэрэнэй нэгые дараадхихада ямар нэгэ түхеэрэлгэ хүдэлжэ эхилхэ.

Бэлэдхэл дүүрээ. Н. С. Афанасьевай пультын кнопко дараадхихатай хамта томо гэгшын кабель-кран ашагдаhан модые дээрэ үргэн шэрэжэ, түмэр замай платформо дээрэ ашан буулгажа эхилнэ. Энэ үедэнь «Дружба» хюреэгөөр модо отологшо Петр Авдеевич Иванов, тракторист Владимир Назимовтай түмэр утаhаар модые шагтагалан уяжа байба. Томо багса болгогдожо холбогдоhон модон үнеэхи кабель-кранда шагтагалагдаад лэ, ашаанай вагонуудта ябталагдана.

Түмэр замай ахалагша кондуктор Л. В. Иванов холбоо вагонуудай хажуугаар ябажа, бүхы юумэ наринаар шалган харана. Ашаа тээхэ гурим эбдэнэгүй аа гү, томо багса болгогдон уягдаhан модон зүбөөр ашагдаа гү гэжэ шалгана.

— Энэ харгыгаар модон түрүүшынхеэ шэрэгдэхэнь. Түмэр замай нарин колейтэй харгы шэнэ. Эндэ хүдэлжэ байгаа нүхэд мүн лэ түрүүшынхеэ кабель-кран хүдэлгэжэ, модо ашажа байна ха юм. Тиимэhээ түрүүшын бүхы юумэ нарин нягтаар шалгаха хэрэгтэй,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Саашадаа хүдэлмэришэд дүй дүршэлтэй болоно, ажалаа hаадгүй дүүргэхэ. Харин мүнөө хинаха. шалгаха бүхы ажалые зүбөөр эмхидхэхэ шухала гэжэ нэмэн хэлэнэ.

Тепловозой кабина соо hууhан машинист А. И. Голиковтой танилсабабди. Тэрэ Новоильинск станциhаа үглөөгүүр эртэ гаража ерээд, мүнөө эндэhээ модо ашаhан составые шэрэхээр бэлэн байба. Энэ нүхэр тус харгыгаар ябаха түрүүшын тепловоз жолоодохо эрхэтэй болоно, эндэ ерээ. Залуу учетчик хүбүүн Иван Ушаковой түмэр замай вагонуудта хэды шэнээн модоной ашагдаhые тэмдэглэн абахатай сасуу, «ногоон [...] гы нээгдээ» гэhэн дохёо [...] Модо тээhэн составууд аалихан[...] хүдэлжэ, баруун зүг барин [...] хөө. Тэрэ үдэртөө тепловоз [...] наа бусажа, үшөө нэгэ соста[...] Новоильинск станци хүргэhэн[...]

Иигэжэ Хориин леспромх[...] баригдаhан түмэр замай н[...] колейтэй харгы хүдэлжэ заха[...] Арадай ажахыда шэнэ харгын [...] ха шанар ехэ. Энээнhээ хо[...] леспромхозой бэлдэhэн модон 1[...] километрэй утатай түмэр хар[...] гаар шэрэгдэдэг болохонь. Урда[...] зунай үедэ уhаар урдахуулап[...] даг модон үбэл зунгүй вагонуу[...] ашагдажа, хэрэгтэй газартаа х[...] гэгдэхэ юм. Саашадаа энэ хар[...] үшөө нэмэгдэн баригдажа, ян[...] олон километртэ зурын гар[...] Тиигэжэ бүхы модон түмэр [...] маар шэрэгдэхээр хараалагда[...] Аймагай голнууд модоной ха[...] hан, үлэгдэлhөө сэбэрлэгдэжэ, а[...] зоной аша туhада хэрэглэгдэ[...] Гадна түмэр замай шэнэ лин[...] хүдөө ажахын ашаан шэрэгдэ[...] тиимэhээ аймагай ондоо ажах[...] нуудта мүн лэ аша туhатай б[...] ха юм.

В. АБИДУЕВ.

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ

Техническэ информациин албан

Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэй ойдо бүхы оронойбэлдэжэ байгаа мүнөө үедэ промышленна предприятинуудтахи техническэ информациин албанай удха шанар улам дээшэлнэ. Энэньшье мэдээжэ. Тусхай мэдээсэл хадаа техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгэй нэгэ шухала зүйлынь гэжэ тоологдодог.

Наука болон техникын түйлалтануудтай, патентнэ болон нормативна материалнуудтай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдые иимэ албан саг соонь танилсуулха үүргэтэй. Гадна үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ арга олгохоhоо гадна, шэнэ техникэ нэбтэрүүлгэдэ, үйлэдбэриин бии байhан арга боломжонуудые тодоруулан хэрэглэлгэдэ, продукциин шанар болон технологиие саг үргэлжэ шэнэдхэн хубилалгада, мүн предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлгэдэ туhална гээшэ.

Манай республикын промышленна предприятинуудтахи техническэ мэдээсэлэй албые үндэhөөрнь hайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Томо предприятинуудта тусхай бюро болон таhагууд байгуулагдаа, мүн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй **дундаhаа томилогдоhон референтнүүд информационно хүдэлмэри ябуулхаhаа гадна, саг үргэлжэ тусхай графигаар научно-техническэ** мэдээсэлэй Буряадай **түбэй** библиотекэдэ ябажа, наука, техникын шэнэ hонинуудтай танилсадаг, өөhэдынгөө үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ боломоор зүйлнүүдые шэлэн абадаг. Тэдэнэй энэ ажалдань Буряадай ЦБТИ-гай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн туhаламжа хүргэнэ.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой техническэ информациин бюрогой хүдэлмэрилэгшэдэй ажал hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Бюрогой начальник С. В. Колода гэгшэ инженернүүд Зятькова, Баженова, Исакова гэгшэдтэй хамта заводой энэ албые байгуулха, хүдэлмэриинь зүбөөр эмхидхэхэ талаар ехэ юумэ хэhэн юм. Тэдэнэр научно-техническэ литература саг үргэлжэ шудалжа, техническэ шэнэ онол аргануудые элирүүлээд, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхыень дурадхадаг. Бюрогой дэргэдэ референтнүүдэй бүлэг эмхидхэгдэнхэй, тэдэнэртэ тусхай тематика даалгагданхай. Референтнүүдэй бүлэгые заводой директорэй захиралтаар ахалагша технологые орлогшо нүхэр Шишкин хүтэлбэрилдэг. Тиихэдэ электромеханическа, кранова, инструментальна гэхэ мэтэ шухала цехүүдтэ техническэ информациин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдhөө бүридэhэн ниитын бюро байгуулагданхай.

Референтнүүд, ниитын бюрогой гэшүүд өөрынгөө албан уялга дүүргэхэтэй хамта ниитын иимэ тусхай даабари даажа абаhан юм. Тэдэнэй дурадхалаар заводто олон шэнэ арга нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, референт Кшуевай дурадхалаар булад хабтагай отолхо шэнэ арга хэрэглэгдээ. Референтнүүд Степанова, Дворникова, Воробьева, Голикова болон Оловникова гэгшэд металл болбосоруулха түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ дурадхал оруулhан. Хамта дээрээ техническэ талаараа шэнэ 200 шахуу дурадхал оруулагдаад, тэдэнэй 150-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Иигэжэ 100 мянга гаран түхэригэй ашаг олзо абтаhан байна.

Заводто материальна урмашуулгын тусхай гурим байгуулагдаа. Техническэ шэнэ зүйлнүүдые нэбтэрүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг референтнүүд тусхай шагналда хүртэдэг болоо.

Ахалагша мастер Ковалевой хүтэлбэрилдэг электромеханическа цехэй техническэ информациин ниитын бюро hайнаар хүдэлнэ. Бюрогой гэшүүд: нормировщик Березкина, бухгалтер Васильева, технолог Рябузин, хүдэлмэришэн Юферева гэгшэд түрүү дүй дүршэл шудалха, халан абалсаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ нүхэдэй оролдолгоор 30 мянган түхэригэй ашаг олзо үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэнhээ гадна, хүтэлбэрилхы табан таhагуудта (технологическа, конструкторска, ОТК, заводой управлени болон тепловой цехтэ) техническэ информаторнууд томилогдоо. Информаторнууд Бадмаева, Воробьева хүдэлмэрилэгшэдые техническэ литературын шэнэ hонинуудтай саг үргэлжэ танилсуулна, тусхай фильм харалга эмхидхэнэ.

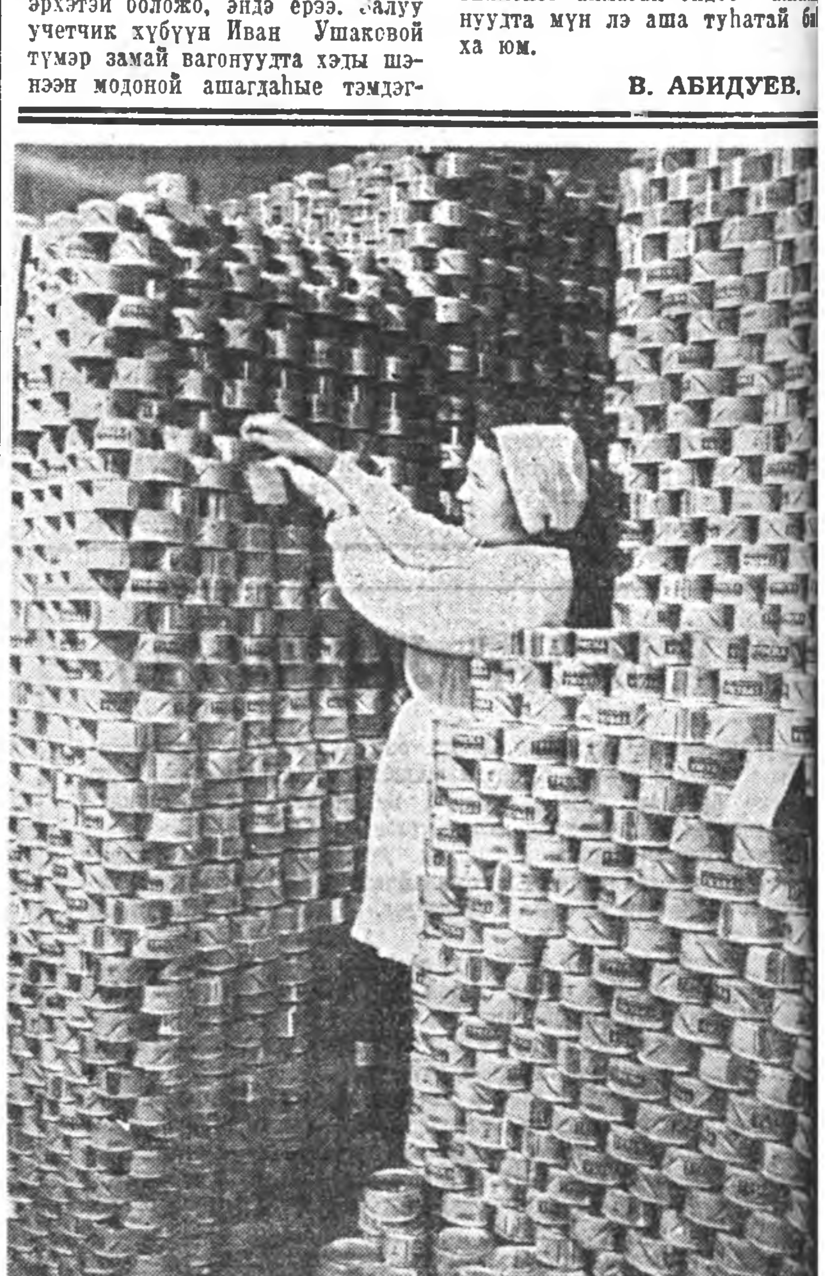
Заводой техническэ информациин бюрогой дэргэдэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдhөө байгуулагдаhан техническэ библиотекын совет хүдэлнэ. Тус соведые стандартизациин талаар инженер Анна Максимовна Перякина хүтэлбэрилдэг. Энэ соведэй нүүдэл выставкэ эмхидхэhэнэй ашаар заводой коллектив техническэ литературатай танилсажа байна. Номуудай нүүдэл выставкэ эртээнhээ бэлэдхэгдэдэг, тэрэнь наука, техникын шухала асуудалнуудта зорюулагдадаг. Выставкын хэзээ, ямар цехтэ үнгэргэгдэхэ тухай эртээнhээ соносхогдоно. Нүүдэл выставкын үедэ шэнэ номуудта захил абтана, техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ хабаадалсадаг хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулха гэhэн зорилго бэелүүлэгдэнэ. Библиотекын соведэй хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэhэнэй ашаар бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, гадна хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дүшэ гаран процент уншагшадай тоодо оронхой.

Техническэ информациин албанай хүдэлмэри hайнаар эмхидхэhэн тус заводто республикын предприятинуудай консультационно саг үргэлжын пункт эмхидхэгдээ. Заводой бюрогой начальник Н. В. Колода, инженер Н. М. Зятькова консультантнуудаар томилогдонхой. Техническэ информациин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха, мүн шэнэ онол арга шудалха, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ зорилгоор саг үргэлжэ Москва, Ленинград, Караганда, Новосибирск болон Ангарскдахи предприятинуудта ошожо ерэдэг.

Тэдэнэр эдэ городуудай томо предприятинуудай информационно албанай хүдэлмэритэй танилсадаг, дүй дүршэлынь халан абадаг. Жэшээлхэдэ, Москвагай Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо» заводой жэшээгээр референтнүүдэй бүлэг, Ленинградай «Русский дизель» заводой дүй дүршэлөөр цехүүдэйнгээ техническэ информациин бюрогой хүдэлмэриие эмхидхээ, тиихэдэ Карагандинска ашагта малтамалай заводой жэшээгээр техническэ кабинет түхеэрhэн байна.

«Электромашина» заводой бүхы коллектив техническэ информациин албанай хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөө hаяхан тус заводой дэргэдэ Буряадай научно-техническэ информациин түб (центр) научно-техническэ бүлгэмэй областной Советэй сугтаа тусхай семинар үнгэргөө. Бусад предприятинуудай, тусхайлбал, Эдеэ хоолой министерство, хүнгэн промышленностиин болон арад зоной ажаhуудалай эрилтэнүүдые хангаха предприятинуудай техническэ информациин албанай хүдэлмэри hайжаруулха асуудалда семинар зорюулагдаhан байна. Гадна тус заводой техническэ информациин албанай дүй дүршэлые бусад предприяти болон эмхи зургаануудта халан абалсаха, дамжуулха хэрэгтэ семинар ехэ үүргэтэй байба.

Г. ГАРМАЕВ,
Буряадай научно-техническэ информациин түбэй хүдэлмэрилэгшэ.

Мурманскын загаhанай комбинадай консервын завод энэ жэл соо 41 ондо ондоо янзын нэрэтэй 21 миллион баанха консервэ бүтээн гаргаха юм. Заводой коллектив энэ жэлдэ абаhан социалис уялга, хараалагдаhан түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө эрхим hайнаар ажаллажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой бэлэн продукциин склад соо.

ТАСС-ай фотохронико.

ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Очерк

I.

рбээ хара hахалтай, сээжэрбүхэриг бэетэй хүн ехэ харгытрэтэрөө морёо яарууалбагүй. зээрдынгээ дүмүүхэнээр ахэдэ гү, али үдэшын hэбэй унаган жороо табилуулхашархажа, ганса өөртэнь мээ бодолдо диилдэнхэй юумэ алжал ябаа бэлэй.

рэй hанал бодолhоо хурдан үгы гэжэ хэлсэдэг. Гиихэато Юможапович өөр тухайөөрын гэр бүлэ тухайда hасэдьхэлээ огтошье гүйлгөөхарин энэ үдэшэ хэлэгдэ хараалагдаhан асуудал тэ сэдьхэлые хүлгүүлээ ха. лэгдээгүй асуудалнуудлэгдээ, дахин сэдьхэлээ зоюумэн үгы гэжэ hанахадань, бүри шэнэ түсэбүүд ухаанбүрилдэжэ, hанаа амархан тахатүй юм. Петропавловка зурыhан ехэ харгыhаа ниxолодоходонь, Борьёо нютахэзээнэйхиhээшье гоёор, рын галаар яларан харагда-

бяад жэлэй саана иимэ байэн гү?

Үйдхар гашуудалтай балшар ябахадань Гэгээтэйн дасанламанар үдэр бүри нютагтань, маани уншажа, «абарал хээбди» гэжэ байгаад мэд, тэрьедэшэдэг бэлэй. Зайламанар гар хоохон гэдэрусадаггүй, харин hүүлшын иень гү, али талхыень үбэрэг hэн. Бурханай түлөөлэгурда hалганажа hууhан эсэгэнэрөө харахадаа, хүбүүн гутажа, хамар дорохоноо эб даа «гүбэр-шэбэр» дуушa ламын ойро ерээд:

Танай нэгэшье үгэдэ үнэнүйб. Худалаар хэлэжэ, hүхүнүүдые мэхэлнэт,—гэжээр хэлэхэдэнь, халзан тархидаhаань хүри улаанаар хулараад, шалхагар зузаан шататагалзажа захалба.

э гэhэнhээ хойшо бурханай лэгшэ тэдэнэйдэ орохоёо, гэрhээнь холуур ябадаг бэлэй. Ноёд, баяшуулда даржа, бөө, ламанарта мэхэлэгябаhан үгытэйшүүл сэдьхэлбүтүүхэнээр сухалдабашье, й урдаhаа үhөөрхэлдэхээ ябагша hэн.

агай эдэбхитэдэй түрүү э Бато Юможапович Цыбикябалсаба. Граждан дайнай дэгдэжэ, хамтын ажахы ймнай зүг бүхэндэ байгууха захалба. Энэ шухала хэхамсыгаа шаман оролсожо, өөрөө хамтаржа хүдэлхэдөө

улам хүсэтэй болохобди гэжэ ойлгуулхые оролдогшо hэн.

— Хамтын ажахы тиимэшье бэлээр эмхидхэгдээгүй бэлэй. Үгытэй ядуу айлнуудhаа суглуулхашье юумэн байхагүй. Тиигэбэшье нютагай үгытэйшүүл hүүлшынгээ ори гансахан үхэр коммунада үгэхөөр бэлэн байгаа hэн,—гэжэ Бато Юможапович хөөрөөд, хара hахалаа эмирэсэгээhэнэй удаа иигэжэ хэлэдэг: — тиихэдэ ангиин дайсан урдынхиhаа бүри мэхэтэйгээр, ара талаhаа добтолдог hэн. Зайгуул ламанар hүниндөө агнуурида гаража, хоёрой хоорондо яhа хаяхаа, hаад тойбо хэхээ мартадаггүй байгаа. Тиигэбэ ябабашье шэнэ байдал бүришье hүрөөтэйгөөр hалбаран хүгжэжэ, хуушанай байдал ула болон һалаа бэлэй.

Борьёо нютаг. Уужам салуу гудамжануудые зубшан жэрылдэгшэ гэр бүхэнhөө электрын гал яларан толоржо, тэрэ холын барга бүдүүлиг сагай уйдхарта байдалые дахин hануулба. Үнэхөөрөөшье энэнь танихын аргагүйгөөр хубилшоо.

Клубтаа олоор сугларааад, уран hайханай концерт гү, али кинофильм харахадань, Бато Юможапович аргагүй баясадаг.

II.

Хоёр жэлэй саана баригдаhан хүдөөгэй Советэй шэнэ байрада дүтэлхэдэнь, депутатска комиссиин гэшүүд сугларанхай, Бато Юможаповичай ерэхые хүлеэhэн хэбэртэй hуубад. Досоонь орохотойнь хамта бултадаа hэр-мэр гэлдээд, тон дүтын хани нүхэрөө хараhан мэтэ болоно. Шиидхэгдээгүй асуудалнуудай одоошье шиидхэгдэхэнь гэжэ бүтүүхэнээр hанаал ха. Тиигэжэ сэдьхэхэньшье баhа зүйтэй. Хорёод жэлэй туршада сомоной Советэй түрүүлэгшээр хүдэлхэ зуураа, тэрэ «халуун шулуу» нилээд hайса долёоhон, хүн бүхэнэй hанал сэдьхэлые абаhаар лэ таадаг юм. Ямар нэгэн хүлеэгдээгүй юумэнэй тохёолдохоло нютагайхидынь заабол Бато Юможаповичтай уулзадаг, зүбшэл заабари үгэхыень хүлеэдэг заншалтай. Тэдэнэй хэлэгшые нүхэр Цыбикжапов ехэ анхаралтайгаар шагнаад:

— Бодожо үзүүжэбди, арга олдохо бэшэ гү даа,—гэжэ харюусадаг.

Хүн тушаа саг үргэлжэ hанаата боложо, нүхэр ёhоной туhа хүргэхые тэрэ ходо оролдодог. Ажалдаа хайхарамжагүйгөөр хандадаг, хайша хэрэгээр аашалдаг зарим хүнүүдтэ ёhотой эсэгэ мэтэ шэрүүншэгээр хандажа, hургаар заабари үгэжэ, дахинаа тиигэжэ ябахагүйень шангаар hануулдаг. Тиихэдэнь эндүүрhэн зариман тэрээндэ гомдодоггүй, харин hайнине хүсэжэ, ажабайдалаа тон зүбөөр түбхинүүлжэ захалдаг.

Бато Юможаповичhаа эсэгэ ёhоной заабари, нүхэр ёhоной туhа абаhан хүнүүд нилээд олон. Хамтын ажахы байгуулха, түсэбтэ табан жэлнүүдэй үедэшье, тиигээд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр хүндэ сагташье коммунистын нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ, бүхы бэеэ ниитын ажалда зорюулhаниинь мэдээжэ. Гэбэшье бэеэ дэмы дэгэд hайрхадаггүй, харин арад зондо аша туhатай юумэ бүри ехээр хэхые оролдодог.

— Дайнда ябаhан тухайдаа хөөрыт,—гэжэ ашанарынь хандажа hаладаггүй.

Агуу Волгын эрьеhээ алар Австри хүрэтэр дайнай харгыгаар ябалсажа, Румыни, Болгари болон Венгриин арадуудые фашизмын hабарhаа сүлөөлэлсэhэн коммунистын хөөрөө гансашье ашанарынь бэшэ, мүн нютагайхидынь бүгэдөөрэн hонирхон шагнадаг юм.

Борьёогой сомоной Советэй дэргэдэ эмхидхэгдэhэн депутадуудай комисси тэрэ үдэшэ тиимэшье удаан ярилдаагүй бэлэй. Оройдоо нэгэ асуудал шиидхээ hэн. Түрэл нютагаа болбосон түхэлтэй болгохоор үни хада эрмэлзэhэн депутадууд энэ асуудалые бултадаа халуунаар дэмжээд, айл бүхэндэ даабари үгэхэ гэжэ хэлсэбэ. Уужам салуу гудамжануудые зубшан жэрылдэhэн гэрнүүдэй хажуугаар элдэб модо hуулгаха гэлсэhэн. Гэр гэртээ тарахын урдахана депутат бүхэн бүлэг бүлэг айлнуудые даажа абаба.

III.

Зайн галаар яларhан Инзагата нютагайнгаа гудамжаар алхалхадань хэзээнэйхиhээншье аятай зохид шэнги hанагдана. «Коммунизм» колхозойнгоо түб hууринине болбосон түхэлтэй болгохын тула Б. Ю. Цыбикжапов хэды шэнээн оролдоо hэм. Нютагай депутадуудые суглуулаад, энэ шухала асуудал тухай оло дахин хөөрэлдөө гаргаhан байха. Тиихэдэ мүнгэ зөөришье дутадаха. Бато Юможаповичай үүсхэлээр энэ асуудал колхозой правлени дээрэ хэды дахин табигдаад, шиидхэгдэхэ тээшээ хэлсэгдээ бэлэй.

Теэд мүнөө Инзагатынгаа гудамжануудаар ларалгүйхэн ябахадань хэды шэнээн аятай гээшэб.

Өөрын больница, айлшадай бууха шэнэ гэр, шэнээр баригдаhан дунда hургуули, үхибүүдэй байха интернат, бани, соёлой байшан гэхэ мэтэ булта бии.

Гэбэшье шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Удаадахи суглаанууд дээрэ баhа хэлсэгдэхэ. Тиихэдэ хорёод жэлэй туршада сомсоведэй түрүүлэгшэ ябаhан Б. Ю. Цыбикжапов депутадуудай hанамжа, дурадхалые анхаралтайгаар шагнажа, тэдэнэй захиануудые дүүргэхын тула оролдохошье байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Ю. Цыбикжапов.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.

Зэдын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Загарайн аймагай Новоильинскэ дунда hургуулиин директор А. С. Барнакова, Мухар-Шэбэрэй дунда hургуулиин директор Н. И. Червинская, Буряадай багшанарай институдай доцент А. А. Дуринов, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолын дунда hургуулиин директор Ф. Я. Варфоломеев.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ШЭНЭ ПРОГРАММААР hУРГАХАДА ЯМАР БЭ?

ТҮРҮҮШЫН ДҮНГҮҮД ИИМЭ

Нэгэдэхи классууд шэнэ программаар hуража эхилhээр хахад жэл болохонь. Энэ хугасаа соо юун хэгдээб гэжэ хаража үзөөд, зарим нэгэ тобшолол хэхэдэ үлүү болохогүй ха юм даа.

Тиимэ зорилготойгоор Баргажанай аймагай Хурамхаанай дунда hургуулида тусхай ажаглалта хэгдээ hэн.

Юрэдөө нэгэдэхи дүрбэн класста хүдэлдэг багшанар бултадаа нэгэн дуугаар иигэжэ мэдүүлнэ:

— Шэнэ программын материал багашуулда яhала ойлгосотой, hонин...

Шэнэ программын уг зорилго тухай яhала олон статьянууд түбэйшье, нютагайшье газета, журналнуудта толилогдоно. Тиимэhээ олон ниитэ уншагшад тэрэниие тухайлха болонги бээя.

Программаар хараалагдаhан юумые хэр бүхөөр ойлгоо юм ааб гэжэ элирүүлхэ зорилготойгоор манай hургуулиин hуралсалай таhаг нэгэдэхи четвертиин hүүлдэ нэгэдэхи классуудта шалгалтын хүдэлмэри хүүлэhэн байнабди. Ород классуудта ород хэлээр, буряад класста буряад хэлээр, бултандань математикаар шалгалтын хүдэлмэри хэгдээ.

Буряад болон ород хэлэнүүдээр мэдэхэ болоhон үзэгүүдээ сээжээр хэдэн үенүүдые, үгэнүүдые, мүн богонихон мэдүүлэл буулгажа бэшэхэ, гадна үгэнүүд соохи аялгануудай доогуурнь зураха даабари үгтөө hэн.

Тэдэнэйиень шалгаад байхада, алишье класстань муу сэгнэлтэ абаhан үхибүүд үсөөн hэн.

Тоо бодолгоор иимэ даабаринууд үгтөө гэбэл:

1. Мэдэхэ тоонуудаа эгээл ехэhээнь эхилээд дууhыень бэшэхэ.

2. Мэдэхэ тоонуудаа эгээл багаhаань эхилээд, дууhыень бэшэхэ.

3. Ямар тоо 7-hоо нэгээр багаб?

4. 8-най урда тээ ямар тооб?

5. 8-най хойно ямар тоо байдаг бэ?

6. 5 ба 4, 4 ба 4, 2 ба 3, 7 ба 9 гэhэн тоонуудые сасуулжа үзөөд, хоорондонь тусхай тэмдэгүүдые табиха.

7. Жэшээнүүдые бодохо: 2-е нэгээр ехэ болгохо, 3-е хоёроор бага болгохо.

Тоо бодолгоор шалгалтын хүдэлмэринүүдые шэнжэлхэдэмнай, бүхы 145 hурагшадhаа 20-ниинь муугаар хээ. Үгтэhэн эдэ даабаринууд хүнгэн бэшэ бшуу даа. Гэбэшье олонхи hурагшад шалгалтынгаа хүдэлмэри hайнаар дүүргээ.

Баhа уншаха шадабаринь ябууд шалгагдаа. Душэнhөө дээшэ процентнь бүхэли үгэнүүдые гүймгөөр, душэн зургаан процентнь үе үеэрнь, бэшэниинь үзэгүүдээрнь уншадаг байгаа hэн. Нэгэдэхи четвертиин дүүрээгүйдэ багашуул иимэ дүн харуулаа. Мүнөө тэрэ үеынхитэйнь сасуулбал, бүришье ондоонууд болонхой ааб даа.

Тиихэдэ тэрэ үнгэргэгдэhэн шалгалтанууд юу харуулааб гэхэдэ, шэнэ программын материал долоо наhатанда хүсэ хүртэмөөр гэжэ элирүүлээ.

Урдань, юнэйшье мэдэhээр, нэгэдэхи классай hурагшадта түрүүшын четвертиин сэгнэлтэнүүдэй дүн гаргагдадаггүй hэмнай. Хүүгэднай hуралсалайнгаа түрүүшын алхамуудые ямараар хэбэб гэжэ түрэлхид мэдэхэ аргагүй байдаг hэн. Тиимэhээ манай hургуулиин коллектив хоорондоо зүбшэлөөд, нэгэдэхи классайхидай ниитэ дүн гаргаха гэжэ шиидээ hэмди. Тиигэжэ түрэлхидшье үхибүүдэйнгээ бүхэли четверть соо ямараар hуража гараhые тухайлжа, үхибүүдшье өөhэдынгөө ажал хүдэлмэриин түрүүшын аша үрые нюдөөрөө хараха арга олоо. Бүхы 145 hурагшадhаа 12 хүн бирагүй сэгнэлтэтэйгээр нэгэдэхи четвертиеэ түгэсхөө hэн.

Гэхэ зуура тусхай бэлэдхэл гараагүй үхибүүд тон ехээр ядалдана. Юундэб гэхэдэ, шэнэ программын материал яhалахан хүндэ ха юм даа. Хэзээ урдань нэгэдэхи классайхид уравнени бододог, геометрическэ дүрсэнүүдые (гурбалжан, тэбхэлжэн, сэхэ, мохоо, хурса булангуудые) үзэдэг байhан юм? Теэд шэнэ программын ёhоор hуралсалай жэлэй түрүүшын неделиhээ шахуу тэдэниие үзэнэ бшуу! Тиихэдээ hургуулида орохоhоонь түрүүн үхибүүдээ hургуулида бэлдэхэ шухала гэжэ түрэлхидтэ ойлгуулха уялгатайбди. Жэшээнь, багша Д. Э. Аюшеева нёдондо зургаа наhатанда бэлэдхэл хүүлhэниинь, мүнөө жэлдэ нэгэдэхи класста ерэхэдээ, тэдэнь тад ондоонууд байгаа.

Е. ЦЫРЕНОВА,
эхин классуудай hуралсалай талаар директорэй орлогшо.

Баргажанай аймаг.

СОВЕТ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ hУРАЛСАЛ

гүүдай ажалшадай депута- Советүүдэй гүйсэдхэхэ үүдэй түрүүлэгшын орлог- нэгэ hарын курса боло- рээ. КПСС-эй түүхын ба ын, марксистско-ленинскэ иин, научна коммуниз- мүнөөнэй уласхоорондын й шухала асуудалнуудаар докторнууд, кандидадууд hурагшадта лекцинүүдые Партийна болон совет бай- аар, арадай ажахы, соёл ые эрхилэлгээр семинар, үүд үнгэргэгдөө.

дай АССР-эй Министр- Советэй Түрүүлэгшэ нү- Б. Пивоваров, Министр- Советэй эмхидхэлэй таhа- гша нүхэр А. И. Попов, нүүд, комитедүүдэй тү- энэр, партиин обкомой рилэгшэд курсын hураг- екцинүүдые уншаа, хөө- ээ, хэшээлнүүдые үнгэр-

Нютагай Советүүдэй, промышленностиин, хүдөө ажахын предприяти, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэритэй танилсахын тула курсада hурагшад Кабанскын аймагай түб тосхоноор, сельскэ, поселково хэдэн Советүүдээр ябаа, баригдажа байhан ЦКК-е хараа. Улаан-Үдэ хотын № 42 hургуули, мебельнэ, модо болбосоруулгын комбинат, хүүгэдэй сэсэрлиг, уран зурагай зональна выставкэдэ ошожо үзөө.

Аймагай Советүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй орлогшод курсынгаа hүүлээр, хүн зоной тоо абаха бүхэсоюзна бүридхэлэй асуудалнуудаар хоёр хоногой семинарта байгаа.

Энээнhээ урда тээ аймагай Советүүдэй гүйсэдкомуудай секретарьнар мүн лэ hарын туршада hураhан байгаа. Иигээд ээлжээтэ курсын зарлагдахада, сельскэ, сомоной, поселково Советүүдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр ерэжэ hурахань.

А. ШИГАЕВ.

ТҮНХЭНЭЙ hОНИН

КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

нэй Толтойн дунда hур- актова зал соо хүн зон гларжа, үхибүүдые шэнэ аар яажа hургаха, энэ түрэлхид болон hургуули хоорондо нягта холбоотой- буулха, hуралсал-хүмүү- ажал хүдэлмэридэ эрид та туйлаха тухайдаа зүб- лсэбэ. Багшанарай зүгhөө Г. Замбалов, К. М. Ха- С. Д. Сотникова, тү- өө Д. Ж. Истаев, А. Алек- Е. Андыкова ба бэшэ- эн хүн үгэ хэлээ. Суг- дээрэ элидхэл болоходоо, м, проекционно фонарь гэ- н зүйлнүүд хэрэглэгдээ. сугларагшад hургуулиин ойдо орожо, техническэ э хараhан, үхибүүдэй «бронемашина», булад

алхануудые, угольнигуудые, универсальна угломернүүдые, нютагай геройдо зорюулагдаhан стенд, портредэй янза бүриин хүреэ рамануудые болон ажалай хэшээлдэ хэгдэhэн бэшэшье юумэнүүдтэй танилсаhан байна. hүүлээрнь класс соогуур ябажа, hурагшадай үмдэхэ хубсаhа, үзэхэ ном тетрадьнуудые, ажалайнгаа хэшээлдэ эхин классай hурагшадай саарhаар, кардоноор урлаhан, бүдөөр оёhон заахан hонирхолтой юумэнүүдые хараhан байна.

Удаань hургуулиин багшанар концерт табяа. Программадань ород, буряад, француз, энэдхэг арадай хатар, дуунууд ороно. «Эхын сэдьхэл» гэhэн зүжэг харуулагдаа. Түрэлхид ехэ баяртай урматайнууд гэр гэртээ тараhан байна.

ҮРЭhЭН СЭБЭРЛЭГДЭБЭ

точные Саяны» колхозой hубагай отделениин та- тоог дээрэ 1500 гаран обёос, Сагаан-Нуурай от- тоог дээрэ 2000-аад шэниисэ сэбэрлэгдээд, э хаагдаа. Эндэхи складуу- агшанар А. П. Сорокови- Д. Янцанов гэгшэд ехэ то гаргажа, энэ хүдэлмэри ээ.

hаяхан МНР-эй Хубсэгэл й намын хорооной нэгэдэхи

секретарь Даваахүү, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Жамсран болон бусад «Восточные Саяны» колхозой фермэ, отделени дээгүүр ябажа hонирхон хараhанайнгаа hүүлээр Толтойн үхибүүдэй саадта ерэжэ, совет-монгол хани барисаанай тэмдэг элирхэйлэл болгон, Монголой баатарай бюст барюулба.

Мүн колхозойхид айлшадтаа харюугай бэлэг барюулаа.

Б. БИРБАЕВ.

Городой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна II конференци Улаан-Үдэдэ болобо. Медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обкомой секретарь Надежда Александровна Никиткина медицинын хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитедэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл хээ. Ажалшадай элүүр энхые хамгаалха, медицинскэ туhаламжа үзүүлхэ, элүүрые хамгаалгын материальна бааза бэхижүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудта элидхэлшэ гол анхаралаа хандуулба.

Үдэртөө 750 үбшэнтэниие үзэхэ, эмшэлхэ поликлиникэ, 300 хүнэй хэбтэжэ бэеэ аргалуулха больница гэхэ зэргэ барилганууд ерэхэ жэлэй туршада баригдажа дүүргэгдэхэ юм.

Республикын медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Гансахан 1969 ондо 159 мэргэжэлтэд түбэй институдуудта, клиникэнүүдтэ, 284 хүн элдэб курсануудта мэргэжэлээ дээшэлүүлhэн байна. Ажалшадай элүүрые хамгаалалгада 1176 врач ажаллана.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, медицинын хүдэлмэрилэгшэд хүн зониие эрхимээр хангаха талаар конкурс соносхоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конференцидэ хабаадагшад (зүүн гарhаа) 3-дахи поликлиникын медицинскэ сестра Т. И. Белышева, лесотехникумэй элүүрые сахиха пунктые даагша В. И. Каплина, шуhаар тарилга хэдэг станциин бухгалтер М. И. Кинева, тус станциин хүдэлмэрилэгшэ В. И. Простакишина гэгшэд забhарлалгын үедэ.

А. ИВАНОВАГАЙ фотогекст.

БАГШЫН БАЯР

Республикын hургуулинуудта удаан саг соо хүдэлhэнэйнь түлөө, жара наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Кабанскын аймагай Хударын дунда hургуулиин багша Иван Петрович Сорокониие Хүндэлэлэй грамотаар шагнаhан юм.

Баяр ёhололойнь үдэшэ хүнүүд олоороо сугларhан, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ магтаалай үгэ зугаа хэлэгдэhэн байна. Энээн дээрэhээ тобшолол хэхэдэ, Иван Петрович энэ наhаяа дэмы үнгэргөөгүй, харин залуу үетэниие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ, эрдэм hургуулитай болгохо хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа үгэhэн байна.

1930 ондо И. П. Сорокин багшанарай техникум яhала урагшатайгаар дүүргээд, эхин классуудай hургуулида багшалжа захалба. Гэхэтэй хамта үзэл сурталай ба политическэ hуралсалаа улам үргэдхэжэ, Эрхүүгэй университедтэ заочноор hуралсаа.

1935 онhоо Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай эхилтэр И. П. Сорокин Хударын дунда hургуулида директорээр хүдэлhэн намтартай. 1942 ондо Иван Петрович Эхэ ороноо хамгаалалсахаяа холын фронт мордобо.

Хамтын ажахы байгуулха, мүн нюдарган баяшуултай эрид шангаар тэмсэжэ байhан хүлгөөтэй үедэ И. П. Сорокин эдэбхитэдэй комсомолшуудай нэгэн байгаа, мүнөөшье ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Үнгэрэгшэ зун hурагшадай үйлэдбэриин бригада эмхидхээд, кузику тусхай участогта ургуулhан, үбhэ, таряа хуряаха халуун хаhада Оймoрой совхоздо хамhалсаhан, магтаал hайшаалда хүртэhэн жэшээтэй.

Багшын баяр үнэхөөрөөшье сээжэ халима дүүрэн гээшэ. Энэ баярынь саашадаа бүришье эршэтэйгээр салгидан бурьялжа, залуу үетэниие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уряалан даллажа, залуу багшанарта үльгэр жэшээ боложо нүлөөлхэнь дамжаггүй.

С. МИРОНОВ,
багша.

СОЁЛШОД—МАЛШАДТА

ХАРЮУСАЛГАТАЙ САГАЙ ЕРЭЭД БАЙХАДА...

Малшадай эгээ харюусалгатай хаhа—малай үбэлжэлгэ үни хада тулажа ерэнхэй. Эгээл энэ үедэ тэдэниие соёлой, ажаhуудалай талаар хүсэд хангаха гэhэн зорилготойгоор манай аймагай соёлшод хүдэлнэ. Тиимэhээ бидэ Баргажанай аймагай дэрээнэйхидэй хандалга халуунаар hайшаажа, нэгэшье гүүртэ, отара орхингүй хангаха гэhэн уялга абаабди.

hаяшаг аймагай соёлшодой семинар үнгэргэгдэжэ, малшадые соёлой ба ажаhуудалай талаар хангалга эрид hайжаруулха гэжэ хэлсэгдээ. Түрүү библиотекарьнууд, клубай хүдэлмэрилэгшэд хэжэ байhан ажал хүдэлмэри тухайдаа хөөрөөд, аша туhатай дурадхалнуудые оруулhан байна.

Жэшээнь, Байгал-Хүдэриин хүдөөгэй библиотекые даагша Т. И. Телешевагай нэрэ тус семинар дээрэ хэды дахин дурдагдаба. Дүй дуршэлтэй библиотекариин үүсхэлээр «Оймoрой» совхозой hаалиин гүүртэнүүд дээрэ аман үгын журнал ехэ hонирхолтойгоор үнгэргэгдэhэн юм. Энэ хэрэгтэ гансашье библиотекарьнууд бэшэ, гадна клубай хүдэлмэрилэгшэд, нютагай эдэбхитэд олоор хабаадалсана. Тус ажахын hаалишад арбан нэгэ hарын туршада хэды шэнээн амжалта туйлаhанаа, социалис мүрысөөндэ хэнэй илажа гараhые мэдэхэhээ гадуур, уласхоорондын асуудалаар лекци шагнаhан, hонирхолтой концерт хараhан.

Гадна Нюкскэ ба Фофановско хүдөөгэй библиотекэнүүд муу бэшээр хүдэлнэ. Нүүдэл библиотекэнүүд эмхидхэгдэhэн байна. «Байгалай» совхозой малшад саг үргэлжэ шэнэ газетэ, журнал уншахаhаа гадна, нютагай эдэбхитэдэй үүсхэлээр үнгэргэгдэдэг аман үгын журналда хабаадалсана.

Тиихэдэ аймагай соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн агитбригада саг үргэлжэ аймаг соогуураа ябажа, малшадые хангажа байдаг. hаяшаг тус бригада Закалтус, Нюки, Тараканово, Тресково гэжэ газарнуудаар ябажа ерээ. Аймагай библиотекын хүдөөгэй секторые даагша Н. К. Ананьина хүдөө ажахыда хабаатай асуудалаар шэнжэлэл хэhэн. КПСС-эй Кабанскын райкомой инструктор нүхэр Белов уласхоорондын байдалаар лекци уншаhан байна.

Агитбригада саг үргэлжэ программаа шэнэлжэ, бүри hонирхолтой болгожо байдаг. Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ В. Г. Суслова, эхин классуудай багша Е. И. Занграева, хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ Л. В. Сизых, ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой хүдэлмэрилэгшэ В. С. Вегера гэгшэдэй ирагуу гоёор хангюурдаhан дуунууд, уян нугархайгаар гүйсэдхэhэн хатар наадан малшадай магтаал hайшаалда хото хүртэжэ байдаг.

А. ТРЕТЬЯКОВА,
Кабанскын аймгүйсэдкомой соёлой таhагай инспектор.

ХАРАЛГА БОЛОБО

Ербановай нэрэмжэтэ, Хяагтын гидромелиоративна ба хүдөө ажахын техникумүүдэй уран hайханай ба техникэ зохёолгын харалга боложо дүүрэбэ.

Хүдөө ажахын министерствын комисси харалгын дүн гаргаба.

Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй уран hайханай бүлгэмэйхид нэгэдэхи hуури эзэлээ.

Хяагтын гидромелиоративна техникумэй hурагшад техническэ зохёолоороо нэгэдэхи hуури эзэлhэн байна.

Харалгада түрүү hуури эзэлhэн коллективүүд Эрхүү хотодо январь hарада болохо зонын харалгада ошохо болобо.

А. НИМАЕВ.

БОКС БОКС БОКС БОКС БОКС БОКС

РЕСПУБЛИКЫН ЧЕМПИОНУУД ТОДОРОО

Түрүүшынхеэ үнгэргэгдэhэн нээмэл мүрысөөн ✱ МНР-эй эрхим боксёрто—манай шан ✱ Айлшадай хэдынь чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөөб?

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХОЁРДОХИ ҮДЭР. Боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн нээмэл мүрысөөн декабриин 27-до үргэлжэлөө. Энэ үдэшэлэн наадаанай түрүүшын үдэр үетэн нүхэдэйнгөө дундаhаа шалгарhан, мүн мүрысөөндэ хабаадалсажа үрдеэгүй боксернууд—26 хүн рингдэ гаража, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө хоорондоо тулалдаа.

Тиигэжэ аха дүү Монголой Арадай Республикын, Амарай, Шэтын областьнуудай, манай республикын спортсменүүд бусадтаа орходоо hайн бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа. Дурсагдагша командануудhаа энэ үдэшэлэн манай республикаhаа —15, Амарай областьhоо—5, МНР-hээ—4, Шэтын областьhоо 2 боксер рингдэ гараhан байна. Тиихэдээ манай республикын спортсменүүд (тренерынь Россин Федерациин габьяата тренер Антон Андреевич Атарханов) илангаяа hайнаар, шадамар бэрхээр наададагаараа бусадhаа онсо шалгараа. Жэшээнь, 51—54 килограмм шэгнүүртэн соохоо СССР-эй спортын мастер, манай республикын үнинэй боксернуудай нэгэн Бато Нимаев аха дүү Монголой Арадай Республикаhаа ерэhэн нэгэдэхи разрядай боксер Түмэр-Баяр Ринчин-Доржые очкогоороо шүүhэн байна. Нүгөөдэ спортсмен—нэгэдэхи разрядай боксер, Улаан-Үдын хүдөө ажахын институдай студент Цыбик Сандаков Амарай областиин түлөөлэгшэ, спортын мастерта кандидат Константин Ли-Дин Хун гэгшые торгоонгүй шүүжэрхёо. Боксоор мүрысэжэ эхилhээр долоон жэл боложо ябаhан, спортын мастерта кандидат Виктор Бадмаев (Улаан-Үдэ) Амарай областиин спортсмен Владимир Хусахметовые, боксын hайн техникэтэй, нэгэдэхи разрядай боксер Николай Бадмаев (Шэтын область) Улаан-Үдын түлөөлэгшэ, республикын хэдэн удаа чемпион ябаhан спортын мастер Павел Демчугые очкогоороо диилэжэ, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха эрхэ олоно.

57—60 килограмм шэгнүүртэн хоорондоо мүрысэхөөр рингдэ дуудагдана.

— Рингын улаан буланда аха дүү ороной түлөөлэгшэ, Монголой Арадай Республикын спортын мастер Алтан-Хуяг Хайдаб амаржа hууна. Манай айлшан 69 уулзалгаhаа 61-дэнь шүүжэ гараhан. Уласхоорондын табан уулзалгада хабаадалсахадаа, гурбандань шүүhэн. Мүн Берлин хотодо үнгэргэгдэhэн хани барисаата социалис оронуудай сэрэгэйхидэй уласхоорондын спартакиадада хабаадалсажа, мүнгэн медальда хүртэhэн байна,—гээд hүүлэй мэдээсэл соносходог судьягай дуулгахада, эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана.

СЭБЭР hАЙН БЭЕТЭЙ МНР-эй боксерой нэгэдэхи раундда шүүгээд, амаржа hууxадань, иимэ мэдээсэл хэгдэhэн. Уласхоорондын схэ ехэ нааданда хабаадалсажа, дүршэлтэй болоhон аха дүү ороной бүхэтэй ээлжээтэ наадаяа үнгэргэхээ Улаан-Үдэ, республика соогоо хэдэн удаа чемпион болоhон, СССР-эй спортын мастер Валерий Кондаков рингдэ гараhан байгаа. Валерий Кондаков хабар—апрель hарада Улаан-Баатар хотодо болоhон уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, Алтан-Хуягта шүүгдэhэн юм. Мүнөө манай Валерий тэрэнээ тэхэрюулхэ, харюугаа абаха хүсэлэнтэй шанга шанга добтолгонуудые хээд үзэнэ. Зүгөөр Алтан-Хуяг добтолго бүхэндэнь тоб гэмэ харюу үгөөд лэ, очконуудые суглуулжа ороно. Гурбан раундын туршада наадаhан эдэнэрэй дүн гаргахада, манай айлшан Валериие очкогоороо диилэhэн байшоо.

Манай спортсменүүд, спортын мастер, мастерта кандидат Павел Федотов, Вячеслав Шевченко гэгшэд өөhэдынгөө командын боксернууд Краснопеев Кондратьев хоёрые шүүжэ, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болоно.

Монголой Арадай Республикын нүгөөдэ боксер Гомбо Содном Шэтын Владимир Петровскитой наадахаар рингдэ дуудагдана. Уласхоорондын долоон уулзалгада хабаадажа, мүнгэн медальда (Берлин) хүртэhэн, МНР-эй хэдэн удаа чемпион ябаhан Гомбо Содном Шэтын түлөөлэгшые торгоонгүй шүүжэрхинэ.

Боксернууд Анатолий Лебедев, Сергей Железняк (хоюулаа Улаан-Үдэ) айлшаар ерэhэн Тетерев (Амарай область), Баяраа Довдойн (МНР) гэгшэдые мүн лэ очкогоороо диилэhэн байна.

Амарай областьhоо ерэhэн боксернууд (67—71 килограмм), спортын мастерта кандидадууд Виктор Лихогра, Георгий Аргунчинцев гэгшэд Улаан-Удын боксернууд—Владимир Степанов, Виктор Доржиев гэгшэдые бэлэхэнээр шүүжэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хоорондоо тулалдаха болоно. Энэ үдэшэлэн мүрысөөнэй hүүлшын хоёр — Улаан-Үдын Владимир Тогоноев, Валерий Турлай гэгшэд рингдэ гаража, хоорондоо тулалдана. Урдань боксын hайн техникэ харуулдаг Турлай энэ үдэшэлэн ахир муугаар наадажа, нүхэртөө шүүгдэшэнэ.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАН. Энэ наада харахые хүсэгшэд Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой соёлой ордон соо урда үдэрэйхиhөө илангаяа олон байгаа. Мүрысөөндэ хабаадагшадай эгээл хүнгэн бэетэй боксернууд—Монголой Арадай Республикын нэгэдэхи разрядай спортсмен Бат-Баяр Вандогийн Улаан-Үдын Тушемиловтэй мүрысэжэ ороно. Өөhэд өөhэдынгөө нютагуудта чемпионой нэрэ зэргэтэн болоhон эдэ хоёр бэе бэедээ мүхөөгөө абтахаар бэшэ добтолгонуудые хэнэ. Эндэ манай айлшан нүгөөдэдөө орходоо мэхэтэйхэнээр аад, онобшотойхон добтолгонуудые хэжэ, очконуудые суглуулжа ороно. Гурбан раундын дүн—59—58. Эндэ МНР-эй түлөөлэгшэ шүүжэ, манай республикын чемпионой улаан лентэ, үнэтэ бэлэг абаха болоно, ордондо сугларагшадые, мүн командынгаа гэшүүдые баясуулна. Эдэнэрэй хойноhоо Улаан-Үдын түлөөлэгшэд—спортын хоёр мастернууд Валерий Стрельников, Дунзэн Бабудоржиев гэгшэд рингдэ гаража, харагшадай анхаралые татана. Эдэ хоёрнай Росси болон Эхэ оронойнгоо мэдээжэ боксернуудтай тулалдажа, баян дүршэлтэй болоhон. Хараха янзада адлирхуу добтолго, хамгаалгатай эдэнэрэй наадан бүришье hаа hонирхолтой байба. Россин Федерациин суглуулагдамал командада оруулагдажа, Эхэ оронойнгоо бусад командатай СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө

үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хабаадалсажа ерэhэн Валерий Стрельников нүхэртөө орходоо хэдэн арбаад наада үлүү үнгэргэhэн, наhаараашье залуу hэн тула, hайн добтолго, хамгаалгатайшье. Мүрысөөнэй дүн гаргахада, Валерий очкогоороо диилэжэ, чемпионой нэрэ солодо дахинаа хүртэнэ.

...Рингын тэг дунда байжа ерээд, нүгөөдынгөө добтолходо ээрсэгтэл адляар эрьежэ байгаад бэеэ хамгаална, байд гээд лэ добтолоодшье абана. Тэрэниие тойрожо, эрьежэ байгаад, эсэхэ сусахые мэдэнгүй, эндэ тэндэhээнь тойрожо байгаад добтолходоо, хамгаалгыень дабан орожо, шанга шанга сохилто үгэнэ. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, республикымнай командын гэшүүд Цыбик Сандаков (нэгэдэхи разряд), СССР-эй спортын мастер Бато Нимаев гэгшэд. Тойроод добтолдогынь—республикын үнинэй боксернуудай нэгэн Бато Нимаев. Эндэ Бато Нимаев түрүүшын үдэрнүүдтэл hайн добтолго хэжэ, нүхэрөө очкогоороо диилэжэ, чемпионой нэрэ соло, үнэтэ бэлэг—Тула хотын самоварта хүртэнэ.

Ринг дээрэ—Бадмаевууд. Нэгэдэхинь манай республикын үнинэй боксер, СССР-эй спортын мастер Виктор Бадмаев, мүнөө хүдөө ажахын институдай багша, рингын судья. Нүгөөдэ хоёрынь—Улаан-Үдын түлөөлэгшэ Виктор Бадмаев, Шэтын спортсмен Николай Бадмаев. Боксын hайхан техникэ харуулhан эдэ хоёрой Виктор Бадмаевынь шүүжэ, республикынгаа чемпион болоно. Гурбан үдэрэй туршада болоhон мүрысөөндэ боксын гоё hайхан техникэ харуулhан эдэ хоёрто «Байгал» журналай шан барюулагдаа. Шангыень хэн барюулааб гэхэдэ, дүрбэдэхи Бадмаев—«Байгал» журналай редакторай орлогшо, поэт Цырен-Базар Бадмаев.

Сэбэр hайхан бэетэй, техникэшье hайнтайгаараа харагшадта мэдээжэ болоhон МНР-эй түлөөлэгшэ Алтан-Хуяг Хайдаб түгэсхэлэй нааданда Шевченкые (Улаан-Үдэ) шүүжэ, республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэнэ.

УДААДАХИ НААДАНДА хабаадалсаhан манай республикын боксернууд—спортын мастернууд Павел Федотов, Иван Любчик, Валерий Балданов, мастерта кандидат Сергей Железняк, нэгэдэхи разрядай Владимир Тогоноев гэгшэд айлшаар ерэгшэдые шүүжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэнэ. Амарай областиин түлөөлэгшэ—мастерта кандидат Георгий Аргунчинцев манай республикын чемпионой лентэ мүрэ дээгүүрээ зүүхэ болоно. Георгий өөрынгөө командын түлөөлэгшэ Лихогрые шүүhэн байна. Гурбан үдэрэй дүн гаргахада, Буряадай АССР-эй командын найман спортсмен, айлшадhаа—МНР-эй командын хоёр, Амарай областиин нэгэ спортсмен республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Чемпионуудта улаан лентэ, бэлэгүүдэй барюулагдаhанай удаа эрхим боксер, эгээл hайн техникэтэй боксер, гоё hайхан техникэтэй боксернуудта Улаан-Үдэ хотын эмхи зургаануудай үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Тэдэнэй дундаhаа МНР-эй эрхим боксер Алтан-Хуяг Хайдабта «Буряад үнэн» газетын үнэтэ бэлэг грамотатайгаар барюулагдаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. СССР-эй спортын мастер Иван Любчик Амарай областиин Виктор Афонинтой тулалдажа байна. 2. Владимир Тогоноев Переверзев (Амарай обл.) хоёр ринг дээрэ. 3. Манай республикын чемпион болоhон МНР-эй боксер Алтан-Хуяг Хайдабай гарые рингын судья А. Б. Ринчинов үргэжэ байна. 4. МНР-эй боксер Гомбо Сүрэн Павел Федотовтой тулалдана.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЭСЭЛ

ЛЕНИНИЗМЫН ИЛАЛТА ТҮГЭЛДЭР ДАБШАЛТА

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан тезисүүдые тунхаглалгые дэлхэйн олониитэ уласхоорондын угаа ехэ ушар болгон угтаhан байна. Ленинизм дэлхэй дээгүүр тогтон торонгүйгөөр дабшажа ябана. Энээниие манай ангиин дайсадшье мүнөө анхаралдаа абаха баатай болонхой. Энэ шухалын шухала документ—КПСС-эй ЦК-гай тезисүүдтэ коммунис хэблэл онсо анхараа, буржуазна номнолгын органууд аниргүйгөөр үнгэржэ шадаагүй.

Ленинэй нэрэ ба хэрэг хэтэдээ мүнхэ. Бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы орон нютагуудhаа абтаhан олонхи hанамжанууд иимэ байна. Коммунистнуудай ажал ябуулгада, хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай тэмсэлдэ, социализм ба коммунизмын саашанхи хүгжэлтэдэ, хүн түрэлтэнэй хүсэтэ ехэ социальна дэбжэлтэдэ В. И. Ленинэй суртал бодол бэелнэ гээд Берлинэй «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

Колониальна мүлжэлгэhөө hаяхан сүлөөрөөд, хүгжэжэ эхилhэн оронуудта Ленинэй нэрэ угаа хүндэтэй ба дүтэ юм. Ленинэй ажабайдал арадтаа алба хэхые хүсэдэг бүхы хүнүүдтэ зоригжуулхы жэшээ боложо үгэнэ гээд Габмиин гэгээрэлэй ба социальна хангалгын министр Гарба-Джахумпа мэдүүлээ. Ленинэй бүхы ажабайдал, Ленинэй үзэл суртал эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байhан Африкын арадуудта ехэ шухала удха шанартай гээд тэрэ онсолон тэмдэглэнэ.

Ленинэй үзэл сурталда үнэн сэхэ байдаг, марксизм-ленинизмын арюун сэбэр байхын түлөө, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө эсэшэгүй тэмсэл хэдэг Советскэ Союзай Коммунис партида социалис оронуудай хэблэл баясхалан хүргэжэ байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Шэнэ байгуулалтые hуларуулха гэhэн ямаршье hэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн, социалис байгуулалтын асуудалнуудта оппортунис ёhоор хандалгада эсэргүүсэн социалис оронуудай коммунистнуудай хэжэ байhан тэмсэлдэ КПСС-эй ЦК-гай тезисүүд шэнэ шухала туhа нэмэри болоно гэжэ Польшын «Жиче Варшавы» гэжэ газетэ тоолоhон байна.

Марксистско-ленинскэ hургаалые hуларуулха гэhэн hанаашалгынгаа буруу hүрэхэдэ, буржуазна хэблэл ехээр урмаа таhарна. КПСС-эй ЦК-гай тезисүүд соо «баруунай ревизионизм ба национализм, тэрэшэлэн марксизм-ленинизмые национальна гү, али шажанай бүлгэмүүдтэ таhалан хубаaxa hэдэлгэнүүд хурсаар шүүмжэлэгдэнэ» гээд «Таймс» уруу дуруугаар тэмдэглэhэн байха юм. Тезисүүд соо «зүүнэйшье, баруунайшье оппортунизм хурсаар шүүмжэлэгдээ» гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

Владимир Ильичэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай тезисүүд хадаа ленинскэ захяануудые саашаданъ бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ манай ороной ажалшадые элсүүлнэ, тэрэниие соёл сурталай талаар зэбсэглэжэ үгэнэ.

ЗҮБ АЛХАМ ХЭГДЭБЭ

Стратегическэ буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха асуудалаар Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй даб дээрэхи хэлсээн Хельсинкидэ болоод, декабриин 22-то дүүрэбэ.

Дэлхэйн хэблэлэй нэгэн hаналтайгаар сэгнэhэнэй ёhоор, Финляндиин ниислэлдэ зүб алхам хэгдээ. Стратегическэ буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые хизаарлаха асуудалнуудаар даб дээрэ hанамжануудаа мэдэлсэлгэ алишье таладаа ашатай туhатай байгаа. Совет-американ хэлсээнүүдэй үедэ саашадаа зүбшэгдэхэ бүхы асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсолго туйлагдаа. Хэлсээн 1970 оной апрелиин 16-да Венэдэ, хожомынь дахяад Хельсинкидэ үргэлжэлүүлэгдэхэ гэжэ үгэеэ ойлголсоо.

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай арадуудай, мүн бүмбэрсэг дэлхэйн бусад оронуудай арадуудай ехээр hонирходог асуудалнуудаар hанамжануудаа мэдэлсэлгые эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгые үнэтэйдэ тоолодог бүхы хүнүүд hайшаагаа. Ниитынгээ байгуулалтаhаа дулдыдангүйгөөр, гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын түлөө, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө, буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряахын түлөө Советскэ Союзай шууд сэхэ тэмсэл бүгэдэ ниитын зүгhөө hайшаагдаа.

Гэбэшье оршон байдалые шахардуу шанга зандань үлөөхые эрмэлзэдэг хүсэнүүд зэбсэгээ хуряагаагүй. Тэдэнэр мүнөө Хельсинкидэ түрүүшын амжалтын туйлагдаhанай hүүлээр саашанхи хэлсээ бэрхэтэй болгохын тулада бүхы юумэ хэнэ, этигэхэ найдахагүй оршон байдал тохёолдуулхые оролдоно. «Стратегическэ буу зэбсэг хуряалгые хизаарлаха тушаа совет-американ хэлсээ hаяар баталха найдабари тон бага байна» гээд Юнайтед Пресс гэжэ американ агентство Хельсинкидэхи уулзалгануудые тайлбарилхадаа бэшэhэн байна. «Хэлсээнүүд хэдэн жэл соошье бэшэ hаа, хэдэн олон hара соо үргэлжэлхэ» гээд «Вашингтон пост» газетэ мүн лэ бэшэhэн байха юм.

Стратегическэ буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд ехэ оролдолго гаргаха ушартай болоно. Советскэ Союз тушаа хэлэхэ болоо hаа, али алиндаа тааруугаар үгэеэ ойлголсохые тэрэ эрмэлзэхэ гээд совет делегациие толгойлогшо мэдүүлhэн байна.

БОННОЙ ЗЭЛЖЭЭН БОЛООД БАЙНА

Германиин Демократическа Республикын ба Германиин Федеративна Республикын хоорондохи харилсаанууд тухай асуудал хариин хэблэлэй хуудаhануудта мүнөө гол hууринуудай нэгые эзэлнэ. Эдэ харилсаануудые заhаруулха хэрэгтэ ГДР-эй правительство шухала үүсхэл гаргаа гэжэ мэдээжэ. Германиин хоёр гүрэнэй хоорондо тэгшэ эрхэтэй харилсаа тогтоохо тухай договор баталха тушаа хэлсээ хэжэ эхилхые дурадхаhан бэшэг ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт ФРГ-гэй президент Г. Хейнемандэ эльгээhэн байна. Бэшэгтэй хамта договорой проект мүн лэ эльгээгдээ. Тусхайлбал, али али тала өөhэдынгөө газар нютагуудай бүрин бүтэн байлгые мэдэрхэ, Европодо тогтоhон бүхы хилэнүүдые, тэрэ тоодо ГДР ФРГ хоёрой хоорондохи хилэнүүдые ба Одер—Нейсе дээгүүр гараhан хилэнүүдые мэдэрхэ, өөhэдынгөө харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэ заналтануудые хэхэhээ, тэрэшэлэн ямаршье аргаар ядерна зэбсэгтэй болохоhоо ба бусадhаа арсаха гэжэ договорой проектээр хараалагданхай.

Хэлсээ хэжэ эхилхээр бэлэн байhыень В. Ульбрихтда харюу үгэхэдөө. ФРГ-гэй президент Хейнеман hайшаагаа, гэбэшье үнэндөө ГДР-
халые ФРГ-гэй правительс[...]
жэдэ дамжуулаад лэ хизаар[...]
на. Европодохи эб найрамда[...]
гүй байдал хангаха хэрэгт[...]
мэри оруулалга мүнөө соц[...]
рат В. Брандтын толгойл[...]
правительствэhээ дулдыд[...]
байна.

Гэбэшье урда тээнь 20 [...]
ша соо засагаа барижа, ю[...]
милитарис ба үhөө нэхэхэ[...]
лэл бэелүүлдэг байhан ХД[...]
жэ мүнөөнэй оппозицион[...]
ударидагшад ГДР-эй үүсэл[...]
дуулхын тулада мүнөө уга[...]
сэлэл оролдолго гаргана. Б[...]
маниин хархис этэгээдүүд[...]
Брандтын правительствада[...]
нууд, «hэргылэлтэнүүд»[...]
ФРГ-гэй ба ГДР-эй хоорондо[...]
хэтэй харилсаа тогтоохо ал[...]
га боломжые буруушаадаг[...]
хүсэнүүдэй толгойлогшонор[...]
ба бусад илангаяа эхээр[...]
гаргана.

Социалис оронууд, тэрэ[...]
тушаа бүри бодото тодорх[...]
шэглэл бэелүүлхэбди гэжэ[...]
рилгэшэдэйнь найдуулhан[...]
правительствада тиимэ ха[...]
лэл илаха гү, али Бару[...]
нида урда мэтэ угаа эхэ[...]
милитарис ба үhөө нэхэхэ[...]
гэтэй этэгээдүүдэй баалалта[...]
энэнь hаяар элирхэй байха[...]

Г. ШИ[...]
А. РА[...]
Г. СКОБ[...]

ЯНВАРИИН УЛАРИЛ ЯМА[...] БАЙХАБ?

Январь hарада агаар[...]
пература декабриинхи[...]
да зэргээр 2—6 граду[...]
байха. hарын туршада[...]
баруун урда аймагууд[...]
32, бэшэ тээгүүр 20—2[...]
хүйтэн байдаг hэн.

Эгээл хүйтэнэй хэмж[...]
гал шадарай районууд[...]
уедэ 43, бусад нютаг[...]
43 градуста хүрэхэ бай[...]
гол нуга газараар 5[...]
хүрэтэр хүйтэрөөд аба[...]
рим үдэр дулааржа, [...]
хэмжээн 1—5 градус[...]
рөө дээшэлхэ.

Энэ hарын туршад[...]
Байгал шадархи нютаг[...]
—15 миллиметр саh[...]
оролог. Үнгэрэгшэ [...]
Байгал шадархи айм[...]
2—7, бэшэ тээгүүрнь 1[...]
лиметр саhатай, шинг[...]
ша hэн.

1970 оной январ[...]
эхээр үдэртөө 12—17[...]
дөө 18—23 градус х[...]
хаар хүлеэгдэнэ. Энэ[...]
варнин уларил 1967[...]
той адлирхуу байха [...]
Январиин сагай уларил[...]
ратура дунда зэргээр[...]
зарим тээгүүр 30—3[...]
хүйтэн байхаар ху[...]
Энэнь хэмжээнhээ 2—[...]
саар хүйтэн. hарын [...]
унаха саhа шингэй[...]
5—10 миллиметр гэхэ[...]
хэмжээнhээ үлүү, му[...]
нютагуудта урдахи жэ[...]
адли болоно.

Январиин 1—7, 14[...]
үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг[...]
районуудта саhан бург[...]
сад үдэрнүүдтэнь са[...]
саhа шингүй, манатай[...]
Январиин 4—5-най бол[...]
21-нэй уеэр шанга шу[...]
байжа болохо. Эдэ үд[...]
хүйтэнэй хэмжээн үдэр[...]
—27, hүниин сагта 32—[...]
дуста хүрэхэ.

Л. ГОНЧАР[...]
инженер-агрометеор[...]

БЭЛИГТЭН ШАЛГАРБА

Аймагай колхоз, совхозууд, предприятинууд, эмхи зургаанууд болон дунда hургуулинуудай уран hайханай бүлгэмэйхидэй харалга Хэрэнэй соёлой байшанда боложо дүүрэбэ. Ирагуу гоёор дуулагшад, хүнгэн солбоноор хатарагшад өөhэд хоорондоо мүрысэжэ, бэлиг шадабаряа тодоруулhан, дүй дүршэлөө андалдаhан байха юм.

Илангаяа Хэрэнэй интернат hургуулиин, аймагай больницын, Туранай совхозой, «Маяк» колхозой коллективүүд эрхим hайн бэлэдхэлтэй байжа шалгарба. Жэшээлхэдэ, аймагай больницын уран hайханай бүлгэмэй гэшүүдэй гүйсэдхэhэн агуу ехэ вождиин түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулhан Ленин тухай дуунууд, Д. Улзытуевай үгөөр бэшэгдэhэн Б. Цырендашиевай «Уулзатараа баяртай» гэhэн дуун бүгэдэнэй анхарал татаа.

Хэрэнэй интернат hургуулиин hурагша Ирина Фотеева олон хатарнуудые хүнгэн солбоноор гүйсэдхэжэ, харагшадай hайшаалда хүртэбэ.

«Сибиряк» колхозой Александр Баженовэй зохёоhон шог дуунуудаа гүйсэдхэхэдэ, тэндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэн, hайхашаажа байhанаа мэдүүлээ.

Л. ТАПХАЕВ.

Түнхэн.

СЭНХИ[...] ЭКРАНУУДТ[...]

19 часhаа «Холо, ойр[...] нин» гэhэн дамжуулга, [...] минутаhаа «Үбгэн Мороз[...] бши?» гэhэн үхибүүдтэ з[...] даhан кукольна фильм. 19[...] нутаhаа «Жэлнай дүүр[...] на» гэhэн дамжуулга. 20[...] «Заставануудгүй хилэ» [...] киноочерк. 20.10 минута[...] лэнгэ» гэhэн телевизио[...] нал (буряад хэлэн дээрэ). [...] минутаhаа «Фитиль» г[...] ёгто киножурнал. 21.05 [...] haa «Убийство оплачен[...] Центральна телевидениин[...]

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕОРЕТИЧЕСКЭ ТОН ШУХАЛА ДОКУМЕНТ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан тезисүүд соо хэлэгдэhэн тобшололнууд «марксизм-ленинизмын hан баялигта КПСС-эй шэнэ нэмэри» болоно гээд «Үнэн» газетэ түрүү бэшэг дотороо бэшэнэ. Социализм болон коммунизмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ, коммунис ба хүдэлмэришэнэй уласхоорондын хүдэлөөнэй хүгжэлтэ ба бэхижэлгэдэ В. И. Ленинэй, тэрэнэй hургаалай агууехэ үүрэ бүхы талаhаань харуулhан политическэ, теоретическэ шухала документ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тезисүүдые коммунистнууд болон МНР-эй бүхы ажалшад тоолоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Ленинэй hургаалда ходоодоо үнэн байдаг КПСС марксизм-ленинизмые творческо ёhоор түүхынгээ бүхы хүгжэлтэдэ хэрэглэхэ тодо жэшээ харуулна гэжэ «Үнэн» онсолон тэмдэглэнэ.

Гол шухала темэ

БЕРЛИН (ТАСС). Ленинэй түрэhэн ойн баярта ГДР-эй олониитэ үргэнөөр бэлдэхэ зуураа, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулhан КПСС-эй Центральна Комитедэй тезисүүдтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ шухала документ ГДР-эй хэблэлэй гол темэ байhаар. Тезисүүд сооhоо хэдэн бүлэгүүдые толилhон «Нойес Дойчланд» газетэ декабриин 27-до тезисүүдые бүрин толилбо. Нэгэдэхи хуудаhанайнгаа гол газарта тезисүүдэй гаршагуудые томо үзэгүүдээр ниитэлээ. Тиихэдээ пролетарска шэнэ түхэлэй парти байгуулагша, социалис революциин теоретик ба вождь В. И. Ленинэй түүхэтэ габьяануудые, ленинизмын үзэл бодолой агууехэ илалтата хүсые онсолон тэмдэглэнэ.

Япондохи hунгалтын дүн

ТОКИО. (ТАСС). Японой парламентын түлөөлэгшэдэй палатые (доодо палата) декабриин 28-да hунгаhан hунгалтын дүнгүүд мэдээжэ болобо.

Ороной hунгалтын 120 округhоо парламентын доодо палатада 486 депутадай hуури эзэлхын тула 945 кандидат hунгалтада хабаадаха болоhон байгаа.

Киодо Цусин агентствын дамжуулhанай ёhоор, hунгалтын дүнгөөр либерально-демократическа парти (орон доторхи зонхилхы парти) 288 hууритай болоо. (Парламентын түлөөлэгшэдэй палатые тараахаhаа урид декабриин 2-то ЛДП 272 hууритай байгаа); Японой социалис парти—90 hуури (134 hууритай байhан); Комэйтогой парти 47 hууритай (25 hууритай байhан); демократическа социализмын парти—31 (31 hууритай байhан); Японой Коммунис парти—14 (4 hууритай байhан); бэеэ даанги парти—16 hуури (3 hууритай байhан) эзэлээ.

ФКП-гэй зэргэ нэмэнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Компарти партийна биледүүдые hэлгэхэ ябуулга хэжэ эхилээ.

Энэнь ФКП-гэй зэргые бэхижүүлхэ, саашаданъ үргэдхэхэ уряа доро эмхидхэгдэнэ. «Юманите» газетын заахаhанай ёhоор, ганса Парижай райондо 200 хүн Компартиин зэргэдэ ороо. Уаза, Сена-сен-дени департаментнуудта ФКП-гэй зэргын олошорhон тухай газетэ мэдээсэнэ. Хүдэлмэришэд, алба хаагшад, таряашад, интеллигенциин түлөөлэгшэд партиин шэнэ гэшүүдэй зэргэдэ оробо.

США-гай ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТЫН АЯНШАЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Азиин, Номгон далайн районууд шадархи оронуудаар США-гай вице-президент Спиро Агнью гэгшын аяншалга Гонолулу хотоhоо эхилбэ. Номгон океанай район шадархи США-гай ВМС-гэй командалагша адмирал Дж. Маккейнтэй Гонолулу хотодо уулзаа. «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Дж. Наутон гэгшын бэшэhэнэй ёhоор, «Вьетнамдахи байдал» хөөрэлдөөнэй гол темэнь байба.

Вьетнамда эсэргүү американ ээрхэг түримхэй ябуулгаар Азиин олонхи оронуудай дураа гутажа байhан ушарые hуладхаха, Азида США-гай ябуулдаг империалис политикые үргэлжэлүүлхээр хараалhан президент Никсонэй «Азида бэеэлүүлхэ шэнэ хараа бодол» гэдэгые нюусаар ябуулха зорилго Агнью урдаа табяа гээд ойлгохо арга американ хэблэлэй тайлбаринууд олгоно.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Манай адрес, теле[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ле[...]
Телефоны: редактора [...]
приёмная—54-93, зам. [...]
ра—68-08, зам. редактор[...]
ответ. секретаря—50-52, [...]
вет. секретаря—66-76. [...]
партийной жизни—60-91, [...]
го хозяйства—64-36, 63-[...]
ганды и агитации—56-[...]
мышленности и строите[...]
61-35. советского строите[...]
быта—69-58, культуры [...]
60-21, писем в рабсел[...]
67-81, информации—34-[...]
ственная приёмная—56-6[...]
ное бюро 57-68, фото[...]
рия—33-61.